

Samrådsredogörelse för Jokkmokk kommuns LIS-plan, STRANDSKYDD OCH LANDSBYGDSUTVECKLING

1	INLEDNING	2
1.1	Bakgrund och syfte	2
1.1	Hur samrådet har bedrivits	3
1.2	Samrådssynpunkter	3
2	SAMRÅDSYTTRANDEN	4
2.1	Statliga myndigheter och verk	4
2.1.1	Länsstyrelsen i Norrbottens län	4
2.1.2	Försvarmakten	27
2.2	Kommuner	28
2.2.1	Arjeplogs kommun	28
2.2.2	Arvidsjaurs kommun	28
2.2.3	Bodens kommun	28
2.3	Föreningar	29
2.3.1	Naturskyddsföreningen i Jokkmokk och Föreningen Skydda skogen	29
2.3.2	Kvikkjokk Fjällstation AB	31
2.3.3	QE Leadership Handelsbolag	32
2.3.4	Bygdebolaget Lapland Vuollerim Welcomes You AB	33
2.3.5	Ålloluokta Sijdda	33
2.4	Samebyar	34
2.4.1	Jåhkågaska tjiellde	34
2.4.2	Tuorpon sameby	40
2.4.3	Loukta Mavas sameby	41
2.4.4	Slakka skogssameby	43
2.5	Privatpersoner	43
2.5.1	Privatperson 1	43
2.5.2	Privatperson 2	44
2.5.3	Privatperson 3	44
2.5.4	Privatperson 4	44
2.5.5	Privatperson 5	45
2.5.6	Privatperson 6	45
2.5.7	Privatperson 7	46
2.5.8	Privatpersoner 8	46
2.5.9	Privatperson 9, inkommit efter samrådstillfällets utgång	47

1 Inledning

Jokkmokks kommun har tagit fram ett förslag till tematiskt tillägg till översiktsplanen, Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS-områden) i enlighet med kommunstyrelsens beslut 2017-09-11 § 79.

1.1 Bakgrund och syfte

Jokkmokks kommun har under ett antal år minskat sin befolkning från drygt 10 000 invånare till idag drygt 4 900 invånare. Förutsättningar för offentlig service och privat affärsverksamhet blir allt mer utmanande om kommunen inte kraftigt ökar antalet besökare samt förbättrar förutsättningarna för nya invånare att bo och försörja sig i framtiden. I denna handling redovisas områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen för att stimulera den lokala och regionala utvecklingen i områden som har god tillgång till fria strandområden och där en viss byggnation kan ske utan att strandskyddets syften åsidosätts. I arbetet med inventering av intressanta områden för landsbygdsutveckling har det funnits möjlighet för enskilda, företag och andra att lämna förslag till nya LIS-områden. Intresset har varit stort men antalet områden som föreslagits är förhållandevis begränsat i relation till kommunens enorma arealer, 22 stycken relativt små områden. Det är önskvärt med fler LIS-områden med tanke på den närhet som finns till friluftsliv och rekreation inom kommunen.

Strandlinje: Jokkmokk är den kommun som har längst strandlinje i Sverige, 5 % andel av Sveriges totala strandlinje. Med en sammanlagd strandlängd på 21 110 km och en befolkning på 4 923 invånare innebär det att det finns det ca *4,3 km strandlinje per invånare*. Stockholms sammanlagda strandlängd är 209 km vilket innebär ca *22 cm strandlinje per invånare*.

Fritidshus: I kommunen finns 1 500 fritidshus att jämföra med Luleå kommun med 4 500 fritidshus eller hela Skåne län som har ca 45 000 fritidshus. Som jämförelse kan nämnas att antalet fritidshus i Luleå kommun skulle vara drygt 150 fritidshus med täthet som bebyggelsen av fritidshus har i Jokkmokks kommun.

Skyddade områden: I Jokkmokks kommun finns det skyddad areal som motsvarar hela Skåne län som jämförelsevis har 33 kommuner och med en befolkning på ca 1.4 miljoner invånare. Möjlighet till friluftsliv får anses väl tillgodosett i förhållande till övriga kommuner i Sverige. I arbetet med Plan för landsbygdsutveckling i strandnära lägen beaktas det faktum att det sedan tidigare inte finns möjlighet att bygga hus, fritidshus eller byggnader för näringsliv och service på en yta som motsvarar Skåne län inom Jokkmokks kommun. I Princip ett byggförbud i en kommun med 0,28 medborgare per km² landyta.

Areal: Jokkmokks kommun är Sveriges näst största kommun med en areal större än 19 300 km², att jämföra med Luleå kommun med ca 2 000 km².

Attraktiva lägen: Avgörande för att bygga näringsfastigheter, fritids- eller bostadshus är att fastighetens placering anses som attraktiv för bl.a. banker som i princip alltid är en part när enskilda eller företag vill finansiera nybyggnation av fastigheter. Inom de enorma

arealer som finns i kommunen är det förhållandevis gles infrastruktur i form av vägar eller elförsörjning. Ingen fast förbindelse finns med grannlandet Norge med allt vad det innebär för det lokala näringslivet i form av minskad handel och färre turister. Sammanfattningsvis är ny bebyggelse i mycket hög utsträckning beroende av befintlig infrastruktur vilket också kan konstateras av de förslag på LIS-områden som inkommit.

Kommunal service och tjänster: Jokkmokks kommun har förhållandevis höga kostnader för bl.a. soptömning, ytterligare ett exempel är att ny teknik kan möjliggöra investering i bredband i mer gles befolkade områden vara möjlig. Det är dock avgörande att det finns ett kritiskt antal användare och anslutna fastigheter för att möjliggöra en framtidssäkrad digital kommunikation. Ambitionen är att fler fastigheter i framtiden ska dela på kommunens kostnad för tjänster vilket blir en positiv konsekvens med ett ökat byggande längs befintligt vägnät.

Arbetsmarknad och företagande: Ett starkt näringsliv ökar utbudet av tjänster i extrem glesbygd och näringslivets positiva betydelse för arbetsmarknaden i samband med ökat byggande får bedömas vara viktigt för kommunen. På sikt kan ökad bebyggelse bidra till fler företag, förbättrad infrastruktur och service. Butiker, restauranger, bränslestationer och andra har en betydande inkomstkälla från personer som har fritidshus men bor i annan kommun, de bidrar tydligt till ett service- och affärsutbud som befolkningen i kommunen inte själva genererar.

1.1 Hur samrådet har bedrivits

Samråd för det tematiska tillägget landsbygdsutveckling i strandnära lägen har pågått under perioden 7 juli till 30 september 2019. Information om samrådet har anslagits i lokaltidningar och på kommunens hemsida. Planförslaget har funnits tillgängligt på kommunens hemsida och samhällsbyggaravdelningens anslagstavla.

Särskilt samråd med samebyarna hölls den 2 februari 2019. Mötet syftade dels till att föra en dialog kring de förslag på LIS-områden som tagits fram samt generella riktlinjer för att undvika hinder eller störning för rennäringen, se sida 20 i planhandlingen.

Ett öppet informationsmöte för allmänheten hölls den 12 augusti 2019 på Folkets hus i syfte att informera om arbetet med det tematiska tillägget till översiktsplanen och besvara allmänhetens synpunkter.

Det framkom frågor om olika områden, bl.a. LIS-området vid Kvikkjokks camping, se punkt 2.3.2 i samrådsyttrandet. Även förslag på nya områden diskuterades, se punkt 2.5 Privatpersoner.

1.2 Samrådssynpunkter

I denna samrådsredogörelse redovisas inkomna yttranden med hela texten men utan eventuella bilagor. Yttrandena med bilagor finns i kommunens diarium och är offentliga handlingar. Länsstyrelsens yttrande omfattar en sammanvägd bild av de statliga myndigheternas synpunkter.

Under samrådstitiden har följande skriftliga yttranden inkommit avseende det tematiska tillägget landsbygdsutveckling i strandnära lägen:

- Länsstyrelsen i Norrbottens län (avser även yttrande från Energimyndigheten, Trafikverket, Sametinget, SGI, SGU, SMHI, Försvarmakten, Fortifikationsverket, Havs- och Vattenmyndigheten, Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskap (MSB), Post- och Telestyrelsen, Skogsstyrelsen, Svenska Kraftnät, Lantmäteriet och Vattenfall)
- Försvarmakten
- 3 yttranden från andra kommuner
- 5 yttranden från föreningar/företag
- 4 yttranden från samebyar
- 8 yttranden från privatpersoner

Yttranden som inkommit efter samrådstitid:

- 1 yttrande från privatperson

2 Samrådsyttranden

2.1 Statliga myndigheter och verk

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Planens upplägg och disposition

Den redovisade handlingen består i princip av två delar fördelade på 9 kapitel. Kapitel 1–7 innehåller redovisning av de nya förslagen till LIS-områden, MKB för dessa, samt principer och process avseende hur områdena har tagits fram. I kapitel 8–9 redovisas de områden som antogs 2014 inklusive miljökonsekvensbeskrivning.

I de allmänna avsnitten redovisas bl.a. vad LIS innebär, kommunens syn och ställningstagande när det gäller principer för utpekande av områden, samt även en redovisning av innebörden av gällande strandskyddslagstiftning. Det framgår även hur frågan om LIS förhåller sig till den kommuntäckande översiktsplanen, till regional utveckling och tillväxt, samt hur kommunen ser på LIS i förhållande till angränsande kommuner (mellankommunala frågor). Riktlinjer för hur planen avses att tillämpas finns i kapitel 5.

Länsstyrelsen anser att de inledande avsnitten i huvudsak ger en god bild av LIS-problematiken och vilka möjligheter som lagstiftningen ger för strandnära bebyggelse, samt kommunens syn på vilka kriterier som bör vara utgångspunkten för LIS i Jokkmokk. Dock anser Länsstyrelsen att planhandlingarna inklusive miljökonsekvensbeskrivning måste behandla de föreslagna LIS-områdena (gamla och nya) som en helhet och att konsekvenserna behöver redovisas samlat. Det är inte möjligt att beskriva konsekvenserna och effekterna på ett tydligt sätt i två separata delar (PBL:s tydlighetskrav). Planförslaget behöver omarbetas utifrån dessa förutsättningar för att bli ett helhetsförslag. Såsom

förslaget ser ut nu uppfattas handlingarna som att kommunen har två separata tillägg för landsbygdsutveckling i strandnära lägen i kommunen.

Kommentar:

Det är kommunens avsikt att inte göra en omprövning av redan antagna LIS-områden, detta efter samråd med jurist. Denna nya plan innebär fler och kompletterande områden och de tidigare gäller fortfarande.

Den samlade bedömningen i MKB kompletteras med de redan antagna områdena för att bättre belysa kumulativa effekter.

Avseende kommunens uppfattning att det skall vara möjligt att med stöd av LIS-kriterierna också pröva andra områden än dem som föreslås i planen anser Länsstyrelsen att detta endast kan tillämpas i undantagsfall. Att pröva en lokalisering med hänvisning till LIS utanför utpekade och utredda LIS-områden (med stöd av översiktsplanens kriterier och avväganden) bör vara inriktad på att underlätta tillkomsten av en verksamhet, anläggning eller åtgärd som, efter prövning, tydligt kommer att ha långsiktigt positiva effekter för landsbygdsutvecklingen i kommunen.

Kommentar:

Det är inte möjligt att i förväg peka ut alla de platser där lättnader i strandskyddet bidrar till landsbygdsutveckling. Detta gäller särskilt för en kommun som Jokkmokk med stor yta. För att fullt ut kunna dra nytta av lagens intentioner om ett bättre nyttjande av det strandnära lägets attraktion i landsbygd har kommunen lagt stor vikt vid att ta fram kriterier för LIS-områden. Lagen kräver inte ett utpekande i översiktsplan och bedömningen är att om ett område utreds på samma sätt som de områden som pekats ut i planen och uppfyller kriterierna och lagkraven så är det ett LIS-område. Det gäller både för enskilda dispenser och för upphävande av strandskydd i detaljplan.

En annan förutsättning som också krävs, att endast en liten del av kommunen strandområde tas i anspråk, uppfylls med råge vilket redovisas i kap 5, FÖRVÄNTAD OMFATTNING/ÖVERSIKTLIG EFFEKTANALYS.

Generella synpunkter

Kommunen föreslår totalt 25 nya LIS-områden samt väljer att behålla de 31 i tidigare LIS-plan (2014) antagna områdena i sin helhet.

Kommunen är inledningsvis tydlig när det gäller utgångspunkten till förslaget till LIS-områden, vilket Länsstyrelsen anser vara bra. Urvalet följer tre huvudspår, d.v.s. möjliggörande av attraktiva platser för permanent- och fritidsboende inom korta avstånd (pendlingsavstånd) till utpekade tätorter (Porjus, Vuollerim, Jokkmokk och Kåbdalis),

förstärkning av befintliga turistetableringar och möjliggörande för nya etableringar i lägen med bra kommunikationer och god utvecklingspotential samt förstärkning av levnadskraften i befintliga byar.

Frågan om landsbygdsutveckling är en strategisk utvecklingsfråga som bör hanteras i ett helhetsperspektiv, där hela kommunens yta betraktas och även relationen till angränsande kommuner. På denna nivå ska kommunen bedöma vilka befintliga och potentiella utvecklingsområden som kan finnas inom kommunens olika delar och var åtgärder kan behövas för att t.ex. upprätthålla befintlig service, eller tillskapa nya verksamheter som bidrar till landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen anser att planen på ett bra sätt redovisar förslaget relation till hela kommunen. Dels framgår tydligt vilka tätorter man anser har förutsättning att utvecklas och vad som avses med rimligt pendlingsavstånd från dessa. Dels framgår vilka turistområden utöver tätorterna, Fjällstråket, Sjöområdet (inkl. Kåbdalis) och Skogslandet som anses ha förutsättningar att utvecklas med stöd av LIS.

Vid urval av LIS-områden skall det tydligt finnas redovisade skäl för på vilket sätt området uppfyller kriterier för LIS d.v.s. det ska framgå hur ett ianspråktagande av strandområdet långsiktigt kan bidra till positiva sysselsättningseffekter och/eller ökat serviceunderlag på landsbygden. Detta kräver en tämligen ingående beskrivning av på vilket sätt ett strandområde kan bidra till landsbygdsutveckling. Länsstyrelsen menar att man i detta sammanhang inte enbart kan fokusera på stränderna, utan större områden måste omfattas där det strandnära kan ingå som en del i områdenas utvecklingspotential tillsammans med andra förutsättningar såsom tillgänglighet, VA-försörjning, möjlighet att anordna säkra gång-cykelvägar samt närhet till kollektivtrafik, vägar och andra kommunikationsmöjligheter. Samtidigt är det viktigt att säkerställa att det långsiktigt kan finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och förutsättningar för att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet. Det är även angeläget att kommunen beskriver hur planförslaget påverkar olika medborgare (ex. barn/unga/kvinnor/män/nationella minoriteter/samer etc.).

Även om Länsstyrelsen anser att kommunens utgångspunkter för tillämpning av LIS och utpekanden av områden är tydliga, i ett helhetsperspektiv, så saknas det i det aktuella förslaget många gånger tillräckligt tydliga motiveringar till varför just dessa områden har pekats ut. I många områden utgörs stora delar av jungfrulig och obebyggd mark.

Länsstyrelsen saknar även en beskrivning av vad kommunen vill uppnå med respektive område. Länsstyrelsen anser inte det vara tillräckligt att enbart generellt anföra att mer bebyggelse innebär landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Områdenas potential samt vilken efterfrågan som finns bör framgå. Det saknas t.ex. beskrivning av vilket befintligt serviceunderlag och vilka kommunikationer som finns idag och som kan gynnas av landsbygdsutvecklingen i strandnära lägen. Enbart det förhållande att ett område ligger inom pendlingsavstånd till "tätorterna" kan inte innebära att det kvalificerar för att vara ett LIS-område. Det bör också finnas andra faktorer som avgör ett utpekande och som tydligt beskrivs i tillägget.

Kommentar:

LIS-planen utgår från Jokkmokks kommuns förutsättningar i nuläget och inom ca 10 år. Högst några tiotal nya exploateringar, planområden eller enstaka dispenser, förväntas inom denna tid. Se kap 5, FÖRVÄNTAD OMFATTNING/ÖVERSIKTLIG EFFEKTANALYS.

Därmed faller mycket av vad som efterfrågas ovan.

Vad gäller detaljeringen i motiven för landsbygdsutveckling sägs i dom Umeå tingsrätt M 445-16:

”Vid bedömningen av om platsen ligger inom ett LIS-område ska beaktas om det strandnära läget innebär en sådan fördel för en tänkt åtgärd att det främjar utvecklingen av landsbygden. Enligt förarbetena till bestämmelserna ska det strandnära lägets fördel ha en mer långsiktig ekonomisk påverkan i ett lokalt eller regionalt perspektiv och inte enbart vara till fördel för en enskild persons ekonomiska förhållanden. Vidare sägs att det inte bör ställas orimligt höga krav på utredning som visar att åtgärden långsiktigt bidrar till utveckling av landsbygden utan att det får göras en övergripande bedömning av hur den planerade åtgärden kan bidra till ökad ekonomisk aktivitet på orten eller i bygden på längre sikt. (prop. 2008/2009:119 s. 107 och 109).”

”Givet Jokkmokks kommuns vidsträckta area och det förhållandet att hela kommunen måste betraktas som landsbygd bedömer mark- och miljödomstolen att förekomsten av service i någon större utsträckning inom varje utpekad LIS- område inte kan uppställas som krav för att anse området lämpligt för landsbygdsutveckling. Frågan om områdets potential för boende och turistverksamhet grundar sig i sådana överväganden som kommunen i regel har bäst förutsättningar att bedöma.”

Länsstyrelsen anser att det är angeläget att kommunen beskriver hur planförslaget påverkar olika medborgare och räknar upp barn/unga/kvinnor/män/nationella minoriteter/samer etc. kort sagt hela kommunens befolkning. Det instämmer Jokkmokks kommun i men menar att Länsstyrelsen glömt en viktig del nämligen näringslivet som har stor betydelse för samtliga invånare och där attraktiviteten i kommunen är oerhört viktig för att kunna locka kompetens till de möjligheter som finns i Jokkmokks kommun. Länsstyrelsen saknar en beskrivning av vad kommunen vill uppnå, vilket Jokkmokks kommun finner märkligt då det klart framgår i planen att kommunen behöver öka sin befolkning för att kunna tillhandahålla en bra service till medborgarna och där är attraktiviteten oerhört viktig. Länsstyrelsen menar också att ”enbart det förhållande att ett område ligger inom pendlingsavstånd till tätorterna kan inte innebära att det kvalificerar för att vara ett LIS-område. Jokkmokks kommun anser att det visar på ett visst ”storstadstänk” eftersom hela kommunen, förutom de personer som lever och verkar i centralorterna, är ett pendlingsområde. Hela Norrbotten är

ett pendlingsområde. Det är oerhört svårt att arbeta i Jokkmokks kommun utan att pendla. Det är svårt att bo i Norrbotten utan att pendla. Jokkmokks kommun anser att Länsstyrelsen förenklar frågan då det är ett faktum att pendlingsmöjligheter absolut ger Landsbygdsutveckling i ett strandnära läge.

Jokkmokks kommun finner ett likartat "utifrån perspektiv" när Länsstyrelsen väljer att beteckna delar av vår kommun som "jungfrulig och obebyggd mark" när det faktiskt inte stämmer. Jungfrulig mark finns inte inom kommunen eftersom marken brukats och använts av renskötseln i århundranden, att delar av kommunen är obebyggd stämmer dock vilket till stor del faktiskt beror på att stor andel av kommunen redan är skyddad och alltså inte möjlig att bygga på.

Länsstyrelsen saknar beskrivningar av djur- och växtlivet för samtliga föreslagna områden och följaktligen också beskrivning hur livsvillkoren för djur- och växtliv ska bibehållas. Det framgår inte av handlingarna om områdenas växt- och djurliv har blivit inventerade och Länsstyrelsen har därför svårt att uttala sig vidare över områdenas lämplighet eller hur de arter som är skyddade i artskyddsförordningen kommer att bli påverkade av de nya LIS-områden. Om inventering av djur- och växtlivet inte görs i LIS-planen kommer detta att behöva hanteras vid bygglov/dispens eller detaljplanering.

Kommentar:

Platsbesök har gjorts på de allra flesta områdena på samma sätt som i den tidigare antagna LIS-planen. I framtagandet av MKB och i beskrivning av enskilda områden har tillgängliga underlag tagits med. Detta är en översiktsplan och lokal inventering/beskrivning görs vid behov i samband med detaljplan eller dispensansökan/bygglov.

Flera av de föreslagna LIS-områdena ligger på åker- eller betesmark. I Länsstyrelsens planeringsunderlag för brukningsvärd jordbruksmark i Norrbotten framgår att "flera fjällnära kommuner har extremt liten andel åkermark" samt att "andelen jordbruksmark i förhållande till kommunernas totala areal är väldigt liten i samtliga av Norrbottens kommuner". Att peka ut LIS-områden på jordbruksmark bedöms inte vara lämplig markanvändning. Förutom att jordbruksmark kan vara en viktig resurs ur framtida försörjningshänseende så kan jordbruksmark ofta ha höga natur- och kulturvärden och bör därför bevaras.

Kommentar:

I de områden som pekats ut som LIS-områden bedrivs inget aktivt kommersiellt jordbruk. Att möjliggöra boende på dessa platser ger större möjlighet att marken tas om hand och inte växer igen. Därmed kan också natur- och kulturvärden bevaras. Kommunen håller med om att det är viktigt

att bevara åkermark och lägger till text om detta i kapitel 5, Riktlinjer för tillämpning av LIS i Jokkmokks kommun.

Generellt saknas ett resonemang om trafiken och anspråken på det statliga vägnätet. Vissa av de utpekade områdena berör väg 97 och Inlandsbanan. Väg 97 är ett riksintresse för kommunikationer och en rekommenderad väg för farligt gods. LIS-området i Kåbdalis ligger nära järnvägen vilket kan ändra anspråken på passagerna som finns idag. Bebyggelsefritt avstånd är 30m från järnvägen. Det finns även utpekade områden på båda sidor om vägen, vilket kan ställa ökade anspråk på att korsas vägen. Det finns även utpekanden längs med och nära vägen. Länsstyrelsen anser det viktigt att kommunen i den fortsatta planeringen och lokaliseringen av tillkommande permanent- och fritidsboenden, tar i beaktande hälsa och säkerhetsaspekter särskilt för korsande oskyddade trafikanterna och hanterar risker med farligt gods.

Kommentar:

Områdesbeskrivningar kompletteras med att krav på och behov av skyddsavstånd och eventuella tillstånd utreds i bygglovskedet

MKB och kartor kompletteras med riksintresse för kommunikationer och rekommenderad väg för farligt gods.

Samtliga föreslagna LIS-områden ligger inom renskötseområde och ett flertal inom områden som är utpekade som riksintresse för rennäringen. Det noteras att många områden anses lämpliga för turistisk verksamhet. Ur rennäringssynpunkt är det generellt stor skillnad på turistisk verksamhet, då snöskotrar eller hundspann kan vara mycket mer störande än en fritidsbostad eller ett permanentboende.

I samrådshandlingarna framgår att berörda samebyar ska höras innan beslut om dispens fattas. Länsstyrelsen delar kommunens uppfattning att samebyarnas synpunkter behöver beaktas vid dispenser inom Lis-områden. På områden där MKB:n anger att påverkan på rennäringen förväntas bli måttlig till stor bör etableringar undvikas. Obebyggda områden som pekats ut som lämpliga LIS-områden kan komma att innebära stor påverkan på rennäringen. Det kan antas bli särskilt påtagligt i områden där nya bryggor, vägar och andra anläggningsanordningar kommer att krävas.

För de fall en byggnad ska uppföras på statens mark ovan odlingsgränsen krävs markupplåtelse. Markupplåtelse lämnas av Länsstyrelsen efter prövning enligt 32 § Rennärlagen 1971:437. Markupplåtelse kan medges om det inte innebär avsevärd olägenhet för renskötelsen.

Kommentar:

Planhandlingen kompletteras med text om markupplåtelse. Handlingen kompletteras även avseende rennärning med information som inkommit genom samrådet.

Den samlade bedömningen i MKB kompletteras med de redan antagna områdena för att bättre belysa kumulativa effekter för rennärningen.

MKB kompletteras med att i områden som enligt den samlade bedömningen omfattas av kumulativa effekter, bör utbyggnad endast tillåtas i en begränsad omfattning.

Stora delar av Jokkmokks kommun omfattas av renskötselområde som ger en rättighet för samebyar att bedriva renskötsel utifrån de bestämmelser som finns i Rennäringslagen och andra lagrum. Områden som har stor betydelse för rennärningen är utpekade som riksintressen och där gäller särskilda hänsyn.

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om rennärning behandlat på en översiktlig nivå och går inte i detalj in på exakta placeringar eller omfattning av ny bebyggelse.

Rennärningen är viktig för kommunen men det är också mycket viktigt att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för att behålla och eventuellt öka befolkningen.

Samråd ska ske med berörd sameby och hänsyn ska tas vid prövning av dispenser och eventuell planläggning.

Stora delar av kommunen är inte fornminnesinventerad. Länsstyrelsen gör bedömningen att för nästan samtliga föreslagna områden kommer arkeologiska utredningar att krävas. En arkeologisk utredning har stöd i § 11, 2 kap, kulturmiljölagen. En utredning ska säkerställa om fornlämningar finns inom området. När Länsstyrelsen bedömer behovet av en arkeologisk utredning bedöms områdets topografi, terrängförhållanden och förekomsten kända fornlämningar i och kring området.

I några av områdena, där fornlämningar finns inom eller precis intill området, kan även arkeologiska undersökningar krävas (i enlighet med kulturmiljölagens 2 kap. 12–13 §§) innan marken kan tas i anspråk, om Länsstyrelsen bedömer att fornlämningarna berörs av planerna. Det kommer alltså i dessa områden först krävas en arkeologisk utredning sedan troligen även arkeologiska undersökningar.

Till varje fornlämning hör även ett fornlämningsområde som även det är skyddat i kulturmiljölagen. Till skydd för fornlämningen och dess fornlämningsområde anger därför Länsstyrelsen villkorsområden kring fornlämningarna. Dessa villkorsområden varierar i storlek utifrån lämningstyp, topografi, markslag och vilken verksamhet som planeras. Detta hänsynsområde finns inte med i Riksantikvarieämbetets digitala fornminnesregister utan anges på begäran av verksamhetsutövaren i samråd inför planeringen av verksamheten i resp. område.

Kommunen måste samråda angående lagkraven på arkeologiska insatser gärna i så tidigt skede som möjligt gällande utredningar och för arkeologiska undersökningar vid tex detaljplan eller dispens/bygglov.

Kommentar:

LIS-planen är en översiktsplan, inför kommande detaljplanering, bygglov och strandskyddsdispenser kommer områdena utredas noggrannare/ kravs ställas på arkeologiska utredningar.

Redovisning enligt 3, 4 och 5 kap, miljöbalken

Enligt PBL (2010:900) 3kap. 4 och 5§§ ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken anges särskilt i översiktsplanen och kommunen ska bl.a. redovisa hur kommunen avser att tillgodose dessa samt hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken.

Riksintressen

Enligt PBL 3 kap. 4§ ska i en översiktsplan riksintressen enligt 3 eller 4 kap miljöbalken redovisas, och av planen ska det framgå hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena. Enligt 9§ i samma kapitel ska kommunen under samrådet redovisa förslagets innebörd, skälen för förslaget, förslagets konsekvenser och det planeringsunderlag som har betydelse från nationell, regional, mellankommunal eller annan synpunkt.

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen inte redovisat alla riksintressen som berörs av planförslaget. Vissa av områdena berör väg 97 som är ett riksintresse för kommunikationer enligt 3 kap 8§ MB. Vägen är även rekommenderad väg för farligt gods.

Kommentar:

MKB kompletteras med riksintresse för kommunikationer och rekommenderad väg för farligt gods samt riksintresse för totalförsvaret

Då Länsstyrelsen saknar beskrivningar av djur- och växtlivet för samtliga föreslagna områden och följaktligen också beskrivning hur livsvillkoren för djur- och växtliv ska bibehållas, anser Länsstyrelsen att det inte går att utläsa av handlingarna hur riksintresset Naturvård enligt 3 kap 6§ MB ska tillgodoseas.

Kommentar:

Platsbesök har gjorts på de allra flesta områdena på samma sätt som i den tidigare antagna LIS-planen. I framtagandet av MKB och i beskrivning av enskilda områden har material från inventeringar och tillgängligt underlag tagits med. Detta är en översiktsplan och mer detaljerad lokal inventering/beskrivning görs vid behov i samband med detaljplan eller dispensansökan/bygglov.

Områdesbeskrivningar kommer att kompletteras med relevant information som framkommit under samrådet.

Samtliga föreslagna LIS-områden ligger inom renskötselområde och ett flertal inom områden som är utpekade som riksintresse för rennäringen. Enligt MKB finns risk för stor negativ påverkan på rennäringen inom vissa delområden. Det är viktigt att påverkan på riksintressena beskrivs, exempelvis om flyttleden eller rastbetet fortfarande är möjliga att använda. Eventuella föreslagna "vidtagna åtgärder" för att minska påverkan på rennäringen bör beskrivas. Det bör också framgå om rennäringen bedömer dessa åtgärder som relevanta. Förslagets kumulativa påverkan på rennäringen behöver tydliggöras och då hänsyntaget till både nya föreslagna områden och i tidigare LIS-plan utpekade områden.

Kommentar:

Avsnittet om rennäring fördjupas och kompletteras med information som inkommit genom samrådet. Den samlade bedömningen i MKB kompletteras med de redan antagna områdena för att bättre belysa kumulativa effekter för rennäringen.

MKB beskrivningar kompletteras med beskrivning av kumulativa effekter

Två av områdena, Jaurekaska och Njunjes, är belägna ovanför gränsen för obrutet fjäll. Enligt miljöbalken 4 kap. 5 § får bebyggelse och anläggningar komma till stånd ovanför gränsen endast om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet. Därför anser Länsstyrelsen att dessa områden inte är lämpliga att peka ut som LIS-områden.

Kommentar

Njunjes behålls då det är kommunens avsikt att inte göra en omprövning av redan antagna LIS-områden.

Syftet med Jaurekaska är att kunna ge strandskyddsdispens för bebyggelse och kompletteringsåtgärder på de befintliga fastigheterna för fritidsbebyggelse.

Länsstyrelsen anser det generellt olämpligt att utse LIS-områden i direkt anslutning till Natura 2000 vatten och småsjöar, särskilt om dessa inte är exploaterade tidigare (eller endast exploaterade i liten omfattning). Mer miljöhänsyn behöver tas vid exploatering av skyddade vatten i samband med ansökan om strandskyddsdispens vilket kan försvåra exploateringen. Beroende av den sammanlagda exploateringen kan LIS-områden komma ha en betydande påverkan på Natura 2000-vattendrag och behöva tillståndsprövas.

Det pågår en översyn av de stora Natura 2000-områdena, t.ex. Piteälven som kommer att innebära att i princip alla sjöar/tjärnar och vattendrag inom avrinningsområdet kommer att utpekas som Natura 2000. Detta berör t.ex. område 5 Kåbdalis Gurtek.

Kommentar:

Kommunen känner till planerat Natura 2000. Vi kan i dagsläget bara ta hänsyn till befintligt vattenskydd. I dispensprövning krävs alltid ett avstånd till strand om 30 meter eller mer. Kap 5, riktlinjer, kompletteras med att närhet till natura 2000 kräver ökad miljöhänsyn och eventuell tillståndsprövning.

I länsstyrelsens samrådsyttrande står det på sidan 6 "Exploatering inom 30 meters gränsen kan påverka statusen på vattenförekomsterna och bör därför begränsas/minimeras." Eftersom alla etableringar ska ha ett avstånd om minst 30 meter till strand kommer påverkan att bli liten/försumbar.

Länsstyrelsen saknar även kommunens samlade syn på hur riksintressena tillgodoses av planförslaget, samt anser att redovisningen av riksintressena måste förtydligas både på kartor, i områdesbeskrivningarna samt i miljökonsekvensbeskrivningen. Det ska tydligt framgå vilka de olika riksintressena är och i vilken mån de kan beröras av förslagen. Även förslagets eventuella kumulativa påverkan på riksintressen exempelvis på rennäringsområdet och Natura 2000 behöver beskrivas med hänsyn taget till alla LIS-områden, både de nya och de 2014 antagna.

Kommentar:

Områdesbeskrivningar och MKB med tabell kompletteras med de riksintressena som saknas enligt samrådet. I den samlade bedömningen redovisas även tidigare antagna områden.

Miljö kvalitetsnormer

Enligt PBL 3 kap 5§ ska det framgå hur kommunen avser att följa gällande miljö kvalitetsnormer. Miljö kvalitetsnormer enligt vattenförvaltningsförordningen beslutades för Bottenvikens vattendistrikt den 18 december 2009 och är nu juridiskt bindande och ska säkerställas enligt 5 kap 3 § miljöbalken. Miljö kvalitetsnormerna är specifika för varje vattenförekomst. Vatten som inte är avgränsade som vattenförekomster (små vattendrag och sjöar) hanteras genom bestämmelserna i miljöbalken.

Den fysiska planeringen bidrar till att nå miljömålen och miljö kvalitetsnormerna (MKN) för vatten. Det gäller främst den fysiska påverkan kring sjöar och vattendrag samt den näringsbelastning som kan uppstå från avlopp, men även dagvattentillförsel från hårdgjorda ytor.

LIS-planen och miljö kvalitetsnormer

Det förstås av planen att närområdet kring sjöar och vattendrag (30 m) är viktiga, dels för det rörliga friluftslivet men även för dess ekologiska funktion. Exploatering inom 30 meters gränsen kan påverka statusen på vattenförekomsterna och bör därför begränsas/minimeras.

Det är bra att kommunen vid planläggning och tillståndsgivning avser kontrollera uppdateringar av statusen gällande vattenförekomsterna och ställa högre krav på rening samt att kräva godkända avloppslösningar. Gällande normer ska ses som en minimikvalitet som skall uppnås. I bedömningen ingår även principen om icke försämring som innebär att vattnets status inte får försämrans från nuvarande status klassgränser (se information om Weserdomen bilaga 1). Det är nuvarande status och översiktsplanens eventuella inverkan på statusen och hur den förhåller sig till gällande miljö kvalitetsnorm som är viktigt att belysa. Detta skulle göra planen mer lättläst och enklare att överblicka eventuella risker. I planen redovisas endast vissa vattenförekomster och hur planen eventuellt kan påverka statusen på dessa. Det är önskvärt att samtliga vattenförekomster redovisas i handlingarna och att en bedömning av områdenas lämplighet samt om det finns risk för att miljö kvalitetsnormen inte uppnås eller överskrids/försämrans görs.

På sidan 50 anges *För att bibehålla god status bör koncentration av bebyggelse utmed strandlinjen inte överstiga 15 % . En åtgärd kan vara att inte tillåta placering av huvudbyggnader närmare strand än 30 m.* Det är korrekt, men det är lika viktigt är att beakta icke försämrings kravet gällande även andra klassgränser (se information om Weserdomen bilaga 1).

Kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningen kompletteras med separat tabell över status för samtliga områden inklusive om risk finns för att normen inte uppnås.

Hälsa och säkerhet

Risken för ras, skred, erosion och höga vattenflöden samt framtida klimateffekter har belysts i handlingarna, men behöver kompletteras. Risken för slamströmmar har berörts för ett antal områden, men det framgår inte hur risken för slamströmmar har värderats för respektive område samt vilket behovet av geotekniska utredningar är i detaljplaneskedet. Redovisning av risken för ras, skred, slamströmmar, erosion och översvämningsskartering kan med fördel göras på gemensam karta, då dessa frågeställningar är centrala för värdering av geoteknisk lämplighet vid planering och utbyggnad.

I handlingarna hänvisas till den översiktliga kartläggningen av ras-, och skredrisker som gjorts av Räddningsverket i Jokkmokk 1998. Det anges att rapporten visar ett antal områden med ej tillfredställande säkerhet mot ras, skred och översvämning. Det stämmer dock inte att översvämningsskarteringen hanteras i denna rapport. Skartering av översvämningsskarteringen finns för Luleälven från 2006 i MSB:s översvämningsskartering <https://gisapp.msb.se/Apps/oversvamningsportal/enkel-karta.html>. Vattenfall genomför just nu en översyn av skarteringen av Lule älv och planen är att det nya underlaget ska bli klart under 2019. I handlingarna anges att stabilitetskarteringar, inventeringar eller andra utredningar kan komma att behövas i känsliga områden, speciellt när det gäller ny samlad bebyggelse. Länsstyrelsen anser att stabilitetsriskerna bör utredas för all ny bebyggelse, även för enskilda fastigheter. När det gäller geotekniska risker är det av största vikt att kommunen, i de fall det finns indikation på sådan, i LIS-planen anger att grundliga geotekniska utredningar ska utföras för varje respektive område, och att det i dessa alltid finns klimatförändringsaspekter.

Klimatanpassning

I ett framtida förändrat klimat, påverkat av växthuseffekten, kan Norrbottens inland och fjälltrakter utsättas för ökade nederbörds mängder, förändrad periodicitet för nederbörd och ökade temperaturer. Detta kan i sin tur påverka förutsättningar för en mängd samhällsområden och innebära ökade risker för människa, miljö och egendom.

I planhandlingen anges att man inhämtat information om översvämningsskarteringar från MSB och att vissa geografiska områden inte omfattas av MSB:s översvämningsskarteringar. Länsstyrelsen och Jokkmokks kommun deltar i länets arbete för dammsäkerhet rörande Stora Luleälv och Lilla Luleälv. Genom detta arbete kan Jokkmokks kommun få tillgång till Vattenfalls översvämningsskarteringar rörande ett antal områden där man i planhandlingen anger att material saknas. Se bild nedan som visar 100-års nivå. Länsstyrelsen anser att planhandlingen behöver kompletteras i detta avseende.

Planhandlingen behöver även kompletteras vad gäller samtliga skrivningar om översvämningsskartering, nivåer och periodicitet, samt ställningstagande avseende bebyggelseetablering, för respektive område där det är aktuellt. Detta behöver göras på ett konsekvent och tydligt sätt.

Det som påtalas här avseende översvämning är relevant för bedömning av risk kopplat till klimatförändring. Givet att de områden som planen berör kommer att bli utsatta för ökade nederbörds mängder, förändrad periodicitet för nederbörd, kommer också tillrinning till vattendrag att öka och förändras. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen orienterar sig om de hydrologiska konsekvenserna för vattendragen vid planerade LIS-områden. Detta kan lämpligen göras genom kontakt med Vattenfall.

Resultat ska utgöra grund för riskbedömning. Resultat av sådan kunskapsinhämtning kan även tillföras LIS-planen för att informera berörda aktörer vad som kan förväntas vad gäller vattenflöden och nivåer.

Kommentar

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om klimatfrågor och riskbedömning behandlat på en översiktlig nivå. Det är det varken ekonomiskt eller praktiskt försvarbart att gå ner på den nivå som efterfrågas ovan.

I samband med dispensprövning/bygglov/planläggning görs närmare undersökningar för att minimera risken för skador. En riskbedömning ska genomföras vid all lokalisering/prövning. Riskbedömningen bör bland annat omfatta erosion, skred, ras, översvämning (klimatförändringar) och förorenade områden.

Vad det gäller Luleå älv så har Vattenfall ett GIS-data framtaget 2009 med syfte att skapa ett underlag för samordnad beredskapsplanering för dammbrott. Materialet är sekretessbelagt och får således inte spridas.

Med hänsyn till det sekretessbelagda materialet har Jokkmokks kommun fått möjlighet att nyttja och redovisa materialet med en maximal sträcka av 1000m totalt, detta enbart som en del där en helhetsbild av längre sträcka ej ska kunna tydas.

Likaså får data i nära anslutning till Vattenfalls anläggningar inte redovisas, där gäller att ingen data närmare än 1000m från anläggningarna används i någon form.

Med andra ord ska stor försiktighet råda vid presentationer där materialet används och materialet får ej lagras så att det röjs.

Områdesspecifika synpunkter

Generellt

Det framgår inte i handlingarna om områdenas växt- och djurliv har blivit inventerade och Länsstyrelsen har därför svårt att uttala sig vidare över områdenas lämplighet eller hur de arter som är skyddade i artskyddsförordningen eller andra skyddsvärda arter kommer att bli påverkade av de nya LIS-områden. Många av arterna som förekommer i de föreslagna LIS-områdena är skyddade enligt artskyddsförordningen och/eller finns med i rödlistan. Många LIS-områden ingår i Norrbottens läns kulturmiljöprogram och/eller bevarandeprogrammet för odlingslandskapet.

Kommentar:

Platsbesök har gjorts på de allra flesta områdena på samma sätt som i den tidigare antagna LIS-planen. I framtagandet av MKB och i beskrivning av enskilda områden har material från inventeringar och tillgängliga underlag tagits med. Detta är en översiktsplan och mer detaljerad lokal inventering/beskrivning görs vid behov i samband med detaljplan eller dispensansökan/bygglov.

Områdesbeskrivningar kommer att kompletteras med relevant information som framkommit under samrådet.

MKB kompletteras avseende Norrbottens läns kulturmiljöprogram och bevarandeprogrammet för odlingslandskapet.

Det är positivt att kommunen anser att huvudbyggnaden inte ska ligga närmare stranden än 40-50 meter, men även andra byggnader och anläggningar som kan uppfattas privatiserande bör inte förläggas inom det området. Om möjligt är det önskvärt att tomtplatsavgränsningen inte placeras närmare än 40-50 meter från stranden. Genom att förlägga tomtplatsavgränsningen en bit från stranden kan viktiga erosionssäkrande strukturer vid strandkanten bevaras såsom naturlig undervegetation, buskar och träd. Det är positivt att hänsyn enligt handlingarna kommer att tas till bäckar och andra småvatten/mindre vattendrag i dispensgivning och särskild planering. Positivt är även att kommunen rekommenderar att man inte ska bygga i våtmarker samt att nya bryggor och pirar ska samordnas i gemensamhetsanläggningar.

Kommentar:

Kommunen anser att de generella riktlinjerna från Naturvårdsverket om avstånd mellan strand och byggnad på några tiotal meter, 30-40 meter, ska gälla i de flesta fall. På platser som är särskilt viktiga för det rörliga friluftslivet bör minsta avstånd i stället vara 40-50 meter, se kap 5, riktlinjer.

Jokkmokk

Avseende rennärning är det generellt att föredra att nybyggnationer sker i anslutning till befintliga byggnader och i närheten av vägar för att undvika onödiga ingrepp i betesmarkerna. Undantag kan dock finnas och vissa utbyggda områden kan redan idag medföra så pass stor påverkan att ytterligare etableringar försvårar för rennärningen. Det är även av betydelse vilken sorts tillkommande bebyggelse och verksamhet som det planeras för. Oftast är turistisk verksamhet med snöskotrar och hundspann betydligt mer störande än en fritidsbostad.

Kommentar:

Se svar på länsstyrelsen generella synpunkter om rennärningen, sidan 10.

Stor-Skabram (område 1)

Inom området finns en sumpskog, vilket ofta tyder på att området har högt markvatten och därför kräver mer markavvattnings för att göra området byggbart. Tillstånd för eller anmälan enligt 11 kap MB kan komma att krävas. Länsstyrelsen rekommenderar att man inte bebygger området med sumpskog. Det är olämpligt att bygga väg över våtmarker.

Kommentar:

Områdesbeskrivning kompletteras att delar av områden kan ha högt markvatten och eventuellt behov av anmälan eller tillstånd.

Inom området finns inrapporterat en orkidélokal samt arter som är med i rödlistan klassade som NT (nära hotad) och VU (sårbar) som är nära bundna till äldre skyddsvärd skog. Naturinventering behöver göras och det kan även krävas dispens enligt artskyddsförordningen, vilket kan innebära att områdena är olämpliga att exploatera. Om inventering inte görs i Lis-planen kommer den att behöva göras vid bygglov/dispens eller detaljplanering.

Kommentar:

Innan ny bebyggelse uppförs inom området ska en naturvärdesinventering göras, antingen i ett planläggningsskede eller inför dispens och bygglov.

Områdesbeskrivningar kompletteras med relevant information som framkommit under samrådet.

Mattisudden södra (område 2)

En funktionell kanzon runt bäckarna, mindre vattenområden samt sumpskogen vid Linabäcken behöver sparas. Kantzonens bredd kan variera beroende på förhållandena på platsen exempelvis lutning eller marktyp. För att inte påverka flodpärlmusselbeståndet är det viktigt att det finns en intakt kanzon som är lite större än sumpskogen samt att inga

diken har sitt utlopp till bäcken. Inrapporterade arter i området är höstlåsbräken och dofttunga samt flodpärlmusslor. Området berörs av riksintresse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9 § Miljöbalken, vilket handlingarna behöver kompletteras med. Området ligger delvis i påverkansområdet för riksintresset Jokkmokks övningsflygplats och utsätts för bullernivåer som överskrider riktvärden för militärt flygbuller vid störningskänslig bebyggelse. Försvarsmakten motsätter sig därför tillkomst av störningskänslig bebyggelse i det området. Med störningskänslig bebyggelse avses fritids- och permanentbostäder samt vård- och utbildningslokaler. Delar av området ligger inom landskapsbildskydd.

Kommentar:

Området är främst tänkt för att kunna göra mindre kompletteringar i befintlig bebyggelse. Vid bygglovsprövning kontaktas berörda, t ex Försvarsmakten, för synpunkter.

Vad gäller flodpärlmussla menar Länsstyrelsen att det är viktigt att det finns en kantzonen för att inte påverka flodpärlmusslan som finns i området. Jokkmokks kommun anser att det inte påverkar musslans liv och leverne eftersom älven är en uppdamad älv och de flodpärlmusslor som finns håller sig till den gamla älvfåran – vilket tidigare är verifierat av kommunens fiskerikonsulent - och inte till den uppdamade delen samt att föryngringen av musslan kommer från Linabäcken som rinner in i älven så det torde vara viktigare att se till att detta flöde är opåverkat.

Det finns stor bebyggelse i Mattisudden som redan idag ligger strandnära och denna bebyggelse har inte påverkat musslan negativt. Dessutom är Mattisudden som by betraktad attraktiv för boenden som arbetar i Jokkmokk eller Vuollerim på grund av sitt läge.

Områdesbeskrivning kompletteras att delar av områden kan ha högt markvatten. För avvattning krävs anmälan/tillstånd enligt 11 kap MB.

Järta (område 3)

Länsstyrelsen anser att man bör undvika exploatering i nyckelbiotopen (en äldre tallskog) samt att en kantzonen mot bäcken behöver sparas.

Kommentar:

Områdesbeskrivning kompletteras med sparad kantzonen mot bäck.

Områdets avgränsning justeras så att nyckelbiotop undviks.

Sör Kiertatj (område 4)

Kantzonen mot fuktdraget som mynnar ut mot våtmarken behöver sparas, då sparas även en kantzonen mot bäcken.

Kommentar:

LIS-området för Sör-Kierats utgår ur planen eftersom sjön inte omfattas av strandskydd enligt Länsstyrelsens avgränsningsbeslut från 1999. Dispens vid bebyggelse i närhet till sjön behövs därför inte.

Kåbdalis

I området finns LIS-områden från 2014. En utvärdering av utvecklingen i dessa i förhållande till rennäringen bör beskrivas i handlingarna. LIS-områdena kring Kåbdalis består till största del av jungfrulig och obebyggd mark och endast till mindre delar föreslås förtätning och möjligheter att skapa en mer samlad bebyggelse. Länsstyrelsen anser att kommunen i första hand bör fokusera på att förtäta de redan etablerade platserna för att inte ta i anspråk mer jungfrulig mark än nödvändigt.

Kommentar:

I de föreslagna områdena finns intressenter som vill utveckla besöksnäringen. LIS-området för Kronogård utgår eftersom Aborrträsk/Vuoskunjävrre inte omfattas av strandskydd enligt Länsstyrelsens tidigare avgränsningsbeslut.

Gurtek (område 5)

Länsstyrelsen anser att en kantzon mot våtmarken, till sänkor och fuktdrag samt gärna en större kantzon mot Gurtek borde sparas. Området är en tilltäckt vattentäkt.

Kommentar:

Områdesbeskrivning kompletteras med sparad kantzon mot fuktdrag

Kronogård södra (område 6)

Området omfattas av Natura 2000 vattendrag och kantzon till vattendraget behöver lämnas. Dagvattendiken ska inte förläggas så att de avslutas i natura 2000 vattendrag, detsamma gäller avloppsvatten. Bebyggelse inom området samt avverkning av skogsområden kan behöva tillståndsprövas. Inom området ingår områden med naturvårdsavtal. Dessa anser Länsstyrelsen är olämpliga att innefatta i LIS-området eftersom markägaren har avtal med skogsstyrelsen för att området ska skötas på ett visst sätt. Även sumpskogen och mindre våtmarker inom området kan vara olämpliga för bebyggelse då det kan krävas omfattande markavvattnade åtgärder för att få en tomt byggbar. Inrapporterade arter inom området är månlåsbräken, plattlummer och riplummer.

Kronogård södra ligger inom påverkansområdet för Vidsels skjutfält och provplats. Det förekommer buller som kan upplevas som störande.

Kommentar:

*LIS-området för Kronogård utgår ur planen eftersom sjön Abborrträsk/
Vuoskunjävrre inte omfattas av strandskydd enligt Länsstyrelsens
avgränsningsbeslut från 1999. Dispens vid bebyggelse i närhet till sjön behövs
därför inte.*

Vuollerim

Områdena ligger till stor del inom icke-gränsbestämt vinterbetesområde för rennäringen varför det är viktigt att säkerställa att samtliga sakägare får tillfälle att yttra sig.

Kommentar:

Se svar på länsstyrelsen generella synpunkter om rennäringen, sidan 10.

Porsiedet (område 8)

Delar av LIS-området berörs av nyckelbiotop, detta behöver framgå i områdesbeskrivningen och i tillhörande karta. Länsstyrelsen ser gärna att nyckelbiotopen undantas från LIS området. Nyckelbiotopen består av 140 år gammal granskog. Inrapporterade arter i området är höstlåsbräken och dvärgsparv.

De kraftledningar som passerar invid genom Porsiedet behöver synliggöras i aktuell plan samt att de restriktioner som föreligger vad gäller exploatering invid kraftledningarna också framgår i områdesbeskrivningarna.

Området gränsar till ett riksintresse för kulturmiljö enligt 3kap 6§MB, (fornvårdmiljö Vuollerim).

Kommentar:

MKB och områdesbeskrivning kompletteras. Delområdet och tillhörande karta har justerats med hänsyn till nyckelbiotop och säkerhetsavstånd till kraftledning.

Porjus

Det framkommer att flyttleder passerar totalt sex LIS-områden utmed stora Lulevatten. Då flyttleden redan i dagsläget är en flaskhals för rennäringen bör stor vikt läggas vid samebyns synpunkter.

Kommentar:

Se svar på länsstyrelsen generella synpunkter om rennäringen, sidan 10.

Åloluokta södra(Område 10)

En kantzon mot våtmarken borde sparas.

Kommentar:

Områdesbeskrivning kompletteras med sparad kantzon mot våtmark

Jaurekaska (område 12)

Det föreslagna LIS-området ligger nästan helt inom planerad utvidgning av naturreservatet Ultevis fjällurskog. Fastigheten ägs av Naturvårdsverket och i samband med förrättningen styckades tomter av kring befintlig stugbebyggelse samt några obebyggda tomter. LIS-området berör inte fysiskt den planerade utökningen av naturreservatet men kommer att ligga inne i naturreservatet, vilket gör att utvecklingsmöjligheterna är begränsade när man ser till landsbygdsutveckling.

Områdets delar som inte redan är bebyggt består till stor del av gammal tall- och barrblandskog.

Området är dessutom beläget ovanför gränsen för obrutet fjäll. Enligt miljöbalken 4 kap. 5 § får bebyggelse och anläggningar komma till stånd ovanför gränsen endast om det behövs för rennäringen, den bofasta befolkningen, den vetenskapliga forskningen eller det rörliga friluftslivet.

Länsstyrelsen anser därför att området inte är lämpligt att peka ut som LIS-område

Kommentar:

Som tidigare kommenterats är syftet med LIS-området att kunna ge strandskyddsdispens för bebyggelse och kompletteringsåtgärder på de befintliga fastigheterna för fritidsboende.

Fjällstråket

På flera platser har fritidshusen ökat under de senaste åren, vilket också medför ökade störningar på rennäringen på grund av tillkommande aktiviteter. De senaste årens utbyggnader bör beaktas och utvärderas i samband med nya LIS-områden. Det bör också beaktas att det inom området finns långt gångna planer för en gruva, vilket skulle påverka rennäringen.

Kommentar:

Se svar på generella synpunkter om rennäringen, sidan 10.

F4 Tjatjisbäcken

Länsstyrelsen bedömer utifrån det underlag kommunen redovisat att området F4 Tjatjisbäcken inte är lämpligt för LIS på det sätt kommunen föreskriver då tillkomsten av bostäder inte kan förväntas gynna någon service i närheten eller skapa långsiktiga sysselsättningseffekter i området.

Som motiv till områdets lämplighet för LIS svarar kommunen i samrådsredogörelsen (2013) genom att hänvisa till andra stycket i de särskilda skälen för LIS, MB 7 kap. 18d §, Både av lagtexten och propositionen framgår det att man inte får beakta om det enskilda bostadshuset bidrar till utveckling av landsbygden, utan endast att det uppförs i anslutning till befintligt bostadshus och inom ett LIS-område. Länsstyrelsen menar att lagstiftaren med detta på motsvarande sätt avser att själva LIS-området där andra stycket angående enstaka bostadshus används som särskilt skäl, i sig måste vara bedömt som lämpligt för LIS för bostäder.

F2 Kvikkjokk-Mallenjarka

Området håller naturvärden som kan motivera ett långsiktigt skydd men av prioriteringskäl har arbetet med reservatsbildning legat på is tills vidare då bedömningen har varit att det inte funnits någon hotbild.

Enligt länsstyrelsens inventeringar är de skogliga naturvärdena lägre i den del som i samrådskedet (2013) föreslogs som LIS-område, norr om och i direkt anslutning till Kungsleden. I området som berörs av nuvarande förslag är naturvärdena högre, då skogen överlag är äldre och mindre påverkad av plockhuggning. Ur naturvårdssynpunkt bedömer länsstyrelsen därför att det ursprungliga förslaget var bättre. Länsstyrelsen har tidigare besökt platsen och delar inte heller bedömningen att området norr om Kungsleden på ett avgörande sätt skulle ha mindre lämpliga markförhållanden än strax söder om Kungsleden.

Skälet att Storholmen skulle vara lämpligare ur turistisk synvinkel då det är mer avskilt än ett läge i anslutning till Kungsleden bedömer Länsstyrelsen inte som självklart. Hela Mallenjarka är en mycket avskild plats i sig och det är viktigt att en anläggning för det rörliga friluftslivet är tillgänglig. Att i det fallet placera en anläggning på en ö så att det krävs en extra båtutrustning för att nå möjlighet till övernattnings förefaller ur det rörliga friluftslivets intressen vara motsägelsefullt.

Länsstyrelsen anser att området är på grund av höga naturvärdena olämpligt som LIS-område.

F1 Njunjes

Länsstyrelsen anser inte att föreslagna etableringar inom obrutet fjäll är möjliga att realisera utifrån gällande lagstiftning.

Kommentar:

Kommunen omprövar inte redan antagna områden.

Granudden (område 20)

Del av området är sumpskog, en tall dominerande fuktig skog och Länsstyrelsen rekommenderar utifrån naturmiljön att den delen inte tas med i LIS-planen. Månlåsbräken finns i området.

Kommentar:

Markförhållande och naturvärden utreds vid dispens- och bygglovsprövning.

Sjöområdet

Länsstyrelsen anser att det inte är förenligt med 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken att nyttja LIS för enstaka bostads/fritidshus inom Sjöområdet. Länsstyrelsen bedömer utifrån underlaget och för tillfället rådande situation att det inte sannolikt att tillkomsten av bostäder i den omfattning som kan förväntas kommer att ge upphov till någon service i närheten eller skapa långsiktiga sysselsättningseffekter i området. Karats är utpekad som en miljö i länets kulturmiljöprogram för den samlade fornlämningsbilden som representativ för Norrbottens inland och ska inte betraktas som enskilda punkter.

S1 Laxholmen, S2 Tjajånjarka, S3 Karats S4, Dåsonjarkka och S5 Puornaluokta ligger alla inom Norrbottens kulturmiljöprogram. Karats är det enda som rymmer en samlad stugbebyggelse. Mindre grupper av bebyggelse finns även kring Larsbo i S5 Puornaluokta

S1 Laxholmen

Länsstyrelsen anser att området kan vara lämpligt för verksamheter. Nordvästra udden bör brytas ut från LIS-området för att värna fornlämningarna.

S2 Tjajånjarkka

Markförutsättningarna som beskrivs tyder på att det är svårt att hitta lämpliga platser för bebyggelse i området. Det finns ingen motivering till varför det bedöms som landsbygdsutveckling att bygga bostads- och fritidshus här (t ex gynna service och handel i närområdet). Därmed anser Länsstyrelsen inte att området är lämpligt för LIS för fritids- och permanentbostäder.

S3 Karats

Det är inte fel att byn får växa, men det bör ske utanför strandskyddsområdet, då LIS-verktyget kräver att närliggande service ska gynnas, och sådan inte finns här. På karta och flygbilder ser hela strandzonen ut att vara utbyggd redan. Följer man dessutom riktlinjerna att brukad mark inte ska byggas på kanske en smal tomt på sin höjd går att få till, då riskerar man ett av de få släppen ner till vattnet försvinner. Fritidshus/bostäder går att uppföra utanför strandskyddat område.

S4 Dosånjargga

Det framgår inte varför platsen skulle vara lämplig för bebyggelse. De fredade zonerna som sannolikt behövs runt alla fornlämningarna gör att det inte finns mycket mark kvar att bebygga. Det saknas motivering till landsbygdsutveckling enligt LIS för att bygga bostads- och fritidshus (t ex gynna service och handel i närområdet).

S5 Puornaluokta

En del av området (Vuojatudden) kan vara lämpligt för anläggningar för det rörliga friluftslivet. Det finns behov och allmänheten använder platser i området som infrastruktur för att ta sig ut i fjällen. Det saknas motivering till landsbygdsutveckling att bygga bostads- och fritidshus här. Kommunen har heller inte visat att växt- och djurlivet på udden inte kommer att påverkas negativt. Vägen till området är i mycket dåligt skick.

Länsstyrelsen anser därför inte att området är lämpligt för LIS för fritids- och permanentbostäder. Vuojatudden bör kunna vara LIS-område för verksamheter om kommunen kan visa att det inte skadar växt- och djurlivet. Fritidshus/bostäder går att bygga utanför strandskyddat område.

Kommentar:

Kommunen omprövar inte redan antagna områden.

Karats- Bujmesuoloi (område 21)

Ön ingår sedan ett flertal år i ett större fjällnära naturskogsområde, Länsstyrelsen bedömer att skogarna i området, även den på ön Bujmesuoloi, har höga naturvärden. Tallskogen på ön är olikåldrig med ett betydande inslag av tallar som är 200-250 år gamla som är hänslavsbärande, vilket visar på lång skoglig kontinuitet. Det finns också betydande mängder död ved i olika former och vid en kort inventeringsrunda på ön påträffades 5 olika rödlistade lavar och svampar knutna till död tallved och gammal naturskog. Området är artrikt med arter så som Dvärgbägarlav, Smalfotad taggsvamp, ladv, Gräddporing, Vitplätt.

Så när som på en stuga på östligaste spetsen av ön, närmast byn Karats, saknar ön bebyggelse och den har heller inte påverkats av annan exploatering, såsom modernt skogsbruk, varför den har bevarat karaktären av orörd natur.

En exploatering på ön ger en starkt negativ påverkan på det orörda landskapet. De större, oexploaterade skogs- och fjällområden av den typen som finns kvar i Sverige har inte bara nationell utan också internationell betydelse för naturvård och friluftsliv. I området runt sjön Karats finns idag flera utpekade LIS-områden som inte ligger i väglöst land och som har mindre påverkan på karaktären av orörd natur. Området är artrikt med arter så som Dvärgbägarlav, Smalfotad taggvamp, ladlav, gräddporing och vitplätt,

Ö:n passeras av en flyttled för rennäring och används som rastbete under renflytt. Det framgår att strand behöver tas i anspråk för angöringsplatser och eventuella tillfartsvägar, vilket är ytterligare en störning för en flyttled som passerar ön. Det framkommer också att de föreslagna LIS-områdena tillsammans med de redan antagna LIS-områdena ger totalt fem LIS-områden i sjöområdet som passerar flyttled av riksintresse för Tuorpon sameby. Kommunen påpekar att det med en utökad besöksnäring utmed flyttleden finns en ökad risk att renar blir störda under känsliga delar av året och att renskötseln försvåras. Till det ska tilläggas att även fritidshus och därvid tillkommande aktivitet kan innebära betydande effekter för rennäringen, särskilt på känsliga platser.

Länsstyrelsen anser att området är olämpligt att peka ut som LIS-område på grund av höga naturvärden, fornlämningsmiljön och risk för stor påverkan på riksintresse rennäringen.

Kommentar:

Med hänsyn till flera inkomna synpunkter, bland annat ovanstående, om områdets lämplighet som LIS-område tas LIS-område 21 bort.

Skogslandet syd

Låissa (Område 23)

Det föreslagna LIS-området ligger isolerat långt från annan bebyggelse och infrastruktur och kommer att vara helt inneslutet i ett naturreservat där marken köpts in av Naturvårdsverket. Frågan är om kriterierna för LIS-områden, med utgångspunkten landsbygdsutveckling,

kommer att uppfyllas i ett sådant läge och utvecklingsmöjligheterna begränsas av det omgivande naturreservatet. Strandnära bebyggelse vid sjön i reservatet kommer sannolikt att ha inverkan på det rörliga friluftslivet då just området runt sjön lämpar sig särskilt väl för vandring och friluftsliv, och det är där som en eventuell led är tänkt att förläggas i det framtida naturreservatet.

Området har höga naturvärden och är artrikt.

Länsstyrelsen anser därför inte att området är lämpligt att peka ut som Lis-område.

Kommentar:

Länsstyrelsen menar att det föreslagna LIS-området kommer att vara helt inneslutet av ett naturreservat och Jokkmokks kommun instämmer i det. Jokkmokks kommun instämmer dock inte i att det skulle vara ett hinder eftersom det finns en överenskommelse med Jokkmokks Sockenallmänning om att det undantagna området i naturreservatet ska möjliggöra för en eventuell exploatering av området.

Tiellejaur och Lill- Varjisträsk (Område 24 och 25)

Sjön Tiellejaur är ett natura-2000 område. Exploatering av området kan behöva tillståndsprövas. Det är viktigt att dagvatten och avlopp inte riskerar att påverka Piteälvens natura-2000 område. Det är även viktigt att en tillräckligt bred och intakt kantzon lämnas till bäckarna i Lill- Varjisträsk.

Tiellejaur och Lill-Varjisträsk ligger inom påverkansområdet för Vidsels skjutfält och provplats. I dessa områden förekommer buller som kan upplevas som störande.

De kraftledningar som passerar invid genom Lill-Varjisträsk behöver synliggöras i aktuell plan samt att de restriktioner som föreligger vad gäller exploatering invid kraftledningarna också framgår i områdesbeskrivningarna.

Kommentar:

Områdesbeskrivning och MKB ses över avseende Natura 2000 och kantzon, Vidsels skjutfält samt kraftledningar. Alla plan- och lovärenden inom påverkansområdena remitteras till Försvarmakten. Områdesbeskrivningen kompletteras.

MKB och områdesbeskrivning kompletteras. Delområdet och tillhörande karta har justerats med hänsyn till säkerhetsavstånd till kraftledning.

2.1.2 Försvarmakten

Försvarmakten har inga synpunkter i rubricerat ärende.

Upplysningsvis utsätts utpekade områden för tillägg i LIS-plan Lill-Varjisträsk och Tiellejaur för militärt flygbuller från den verksamhet som bedrivs vid riksintresset för totalförsvarets militära del *Jokkmokks övningsflygplats*. Värde av flygplatsen består i första hand av möjligheterna att fortsatt nyttja flygplatsen för utbildning på enhetsflygplanet JAS 39 och för övningar av krigsfunktioner. Samtliga militära flygplatser utgör även reservflygplatser vid pågående flygtjänst i händelse av otjänlig väderlek vid återgång till ordinarie flygplats för flygande enheter och vid nödsituationer.

Försvarsmaktens bedömning är att utpekade områden Lill-Varjisträsk och Tiellejaur i tillägg till LIS-plan kommer att utsättas för buller och ljudnivåerna bedöms inte komma att minska inom en överskådlig framtid.

Kommentar:

Yttrandet noteras.

2.2 Kommuner

2.2.1 Arjeplogs kommun

Arjeplogs kommun avstår från att lämna synpunkter avseende förslag till uppdatering av tematiskt tillägg till översiktsplan gällande strandskydd och landsbygdsutveckling för Jokkmokks kommun.

Kommentar:

Yttrandet noteras

2.2.2 Arvidsjaur kommun

Arvidsjaur kommun ser positivt på att angränsande kommuner föreslår områden för lättnader i strandskyddet. Kommunen instämmer också med Jokkmokks kommun om att ett område som inte är geografiskt utpekat också ska kunna prövas för LIS-dispens.

Kommunen har inga synpunkter på planförslaget.

Kommentar:

Yttrandet noteras

2.2.3 Bodens kommun

Bodens kommun ser positivt på framarbetande av LIS-plan för Jokkmokks kommun. Stråket längs riksväg 97 med Vittjärv- Bredåker- Harads som noder i Bodens kommun är ett viktigt stråk för tillväxt och utveckling. Bodens kommun pekar i sin LIS-plan ut LIS-områdena längs med stråket och uppmärksammar att Jokkmokks kommun även pekar ut områden som stärker stråket. Bodens kommun ser framemot fortsatt dialog i samband med översiktsplaneringen.

Kommentar:

Yttrandet noteras

2.3 Föreningar

2.3.1 Naturskyddsföreningen i Jokkmokk och Föreningen Skydda skogen

Detta yttrande gäller det av Jokkmokks kommun föreslagna LIS-området Bujmesuolj nr 21, som ingår i vad som benämns i samrådshandlingen som Sjöområdet. Vi anser att Bujmesuolj inte bör pekas ut som LIS-område av Jokkmokks kommun. Vi ser två huvudskäl till varför det är olämpligt med nya byggnader och andra åtgärder i strandzonen på Bujmesuolj.

För det första hyser ön höga natur- och kulturvärden och det är även utpekade som värdekärna i ett planerat naturreservat. För det andra så skulle nybyggnationer och andra åtgärder i strandzonen på Bujmesuolj påtagligt försvåra eller rent av omöjliggöra får Tuorpon sameby att bedriva renskötsel i området. Vi ska i följande yttrande beskriva området närmare och utveckla dessa två huvudskäl.

Bakgrund till strandskydd

Strandskyddet syftar dels till att trygga allemansrättslig tillgång till stränder, dels att bevara livsmiljöer för växter och djur. Tack vare strandskyddet finns chans för alla att vistas vid stränder och ett livsutrymme för arter knutna till strandmiljöer. Strandskyddet är generellt och gäller oavsett vilka arter som finns i miljön och oavsett var i landet.

Strandskyddszonen sträcker sig 100 meter från strandkanten både upp på land och ut i vattnet förutom vissa undantag då den kan sträcka sig 300 meter. Inom strandskyddet är det till exempel förbjudet att uppföra nya byggnader eller sätta upp anordningar som hindrar allmänheten från att röra sig. Det är heller inte tillåtet att gräva eller utföra andra åtgärder som kan skada växt- eller djurliv.

Strandskyddet blev lagstadgat 1950 för att trygga allmänhetens tillgång till stränder och gällde enbart vissa utpekade områden. 1994 utvidgades strandskyddets syfte till också omfatta växt- och djurlivet vid stränder. Idag regleras strandskyddet av miljöbalken. Kommunerna är primärt ansvariga för att strandskyddet följs. I en del detaljplanerade områden kan strandskyddet vara borttaget. I vissa fall kan undantag/dispens ges från strandskyddets bestämmelser. I de flesta fall fattar kommunen beslut om dispens. Strandskyddets förbud mot nybyggnationer och åtgärder kan upphävas om det finns särskilda skäl och åtgärderna är förenliga med strandskyddets syften. I miljöbalken finns sex särskilda skäl för dispens angivna.

När strandskyddsreglerna ändrades 2009–2010 fick kommunerna ansvaret att peka ut särskilda områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som ett tematiskt tillägg i kommunens översiktsplan. Ett område kan pekas ut som ett LIS-område av kommunen om det är lämpligt för utveckling av landsbygden och allmänhetens tillgång till stränder och livsvillkor för djur- och växtliv inte äventyras. Utöver de tidigare nämnda sex särskilda skäl så kan en åtgärd som bidrar till utvecklingen av landsbygden även ge dispens från strandskyddet. Jokkmokks kommun har 2014 utpekade ett antal LIS-områden i ett tematiskt tillägg till översiktsplanen.

De utpekade LIS-områdena ska fungera vägledande för kommunen. Ett område som pekas ut ska vara lämpligt för att utveckla landsbygden och ett upphävande av strandskyddet där får inte försämra allmänhetens tillgång till stränder eller väsentligt försämra livsvillkoren för djur- och växtlivet. Dessutom kan finnas andra skäl som kan göra det olämpligt att uppföra byggnader i området.

Beskrivning av området

Bujmesuolj är en ö i Pärälvsdalen och är en del i ett för Europa unikt större sammanhängande gammelskogsområde. Ön Bujmesuolj ligger i södra delen av gammelskogsområdet Karatj-Råvvåive. Naturvårdsverket har föreslagit att hela området Karatj-Råvvåive ska bli naturreservat. Hösten 2018 nåddes en överenskommelse för de norra delarna av Karatj-Råvvåive mellan Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och skogsförvaltaren Jokkmokks allmänning. För den södra delen av Karatj-Råvvåive, i vilken Bujmesuolj ingår, pågår just nu en process kring vilken eller vilka skyddsformer som ska gälla. Arbetet är just nu i en inledande fas där Skogsstyrelsen ska göra fältarbete och utreda om en ekopark kan bli aktuell. Vår förhoppning är att området införlivas i det nybildade naturreservatet Karatj-Råvvåive.

Ön angränsar i väster till Pärälvens fjällurskogsreservat. Pärälvens fjällurskog hör till den fjällnära regionens mest skyddsvärda skogsområden. Tillsammans bildar Pärälvens fjällurskog, Karatj-Råvvåive och Rakalvisområdet öster om Karatj-Råvvåive en korridor av sammanhängande gammelskog som sträcker sig från Norges gräns ända ner mot Jokkmokks samhälle. Denna typ av sammanhängande gammelskogsområden saknar motsvarighet i Europa. Dessa områden i nordvästra Sverige vid gränsen till fjällen är av betydelse ur flera hänseenden. Skogens livsmiljöer har försvunnit i rask takt de senaste 100 åren i och med den omfattande förvandling av skogslandskapet som det moderna skogsbruket med trakthyggesbruk inneburit. Av de arter som bedömdes som nära hotade eller hotade i Rödlistan 2015 var mer än hälften (52 %) knutna till skogen.

Ön Bujmesuolj är ett område opåverkat av modernt skogsbruk och hyser som sådant höga naturvärden. I skogen finns även rikligt med kulturspår som samiska barktäkter och stubbar från lavtäkt. Området är utpekat som värdekärna av länsstyrelsen vilket innebär att området utifrån både bestånds-, struktur- och artdata bedöms ha stor betydelse för rödlistade arter, signalarter och andra skyddsvärda arter.

Sammanhängande gammelskogar är av avgörande betydelse för renskötseln. Bujmesuolj är en del av ett större område med mycket goda betesmarker. Områdets lavrika barrskogar och torra hedar klassas som mycket gott vinterbete. Bujmesuolj tillhör Tuorpon samebys renbetesmarker. I västra änden av ön, i direkt anslutning till det föreslagna LIS-området har samebyn en beteshage. Hela ön används till rastbete när samebyn inte anser det nödvändigt att använda beteshagen. Området är redovisat i renbruksplanen som trivselland vilket innebär att det är ett naturligt uppsamlingsområde. På södra delen av ön passerar en huvudflyttled för Tuorpon sameby och på norra delen passerar en annan flyttled. Dessa två flyttleder binder ihop samebyns betesområden. I närheten av ön ligger dessutom ett kärnområde som är klassat som riksintresse får rennäringen.

På ön Bujmesuoloi finns också flera dokumenterade fornlämningar. I närheten av ön ligger Vägvisarholmen där en björngrav finns som undersöktes arkeologiskt 1986. I graven fanns spår av björnben från 800-talet till 1800-talet.

Motivering

2014 utpekade Jokkmokks kommun fem LIS-områden för stränder vid Karatssjöns östra del. Vi anser det högst olämpligt att peka ut ytterligare ett LIS-område i Karatssjön. Vi ser två huvudskäl till varför det är olämpligt med nya byggnader och andra åtgärder i strandzonen på Bujmesuoloi.

För det första hyser ön höga natur- och kulturvärden och är föreslaget som naturreservat. Ön är utpekad som värdekärna i det planerade naturreservatet. I dagsläget pågår förhandlingar med Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen om vilka skyddsformer som ska gälla. Vi anser att öns natur- och kulturvärden behöver ett långsiktigt och formellt skydd vilket inte är förenligt med att upphäva strandskyddet i området. Att peka ut ön som LIS-område i dagsläget vore att föregå Skogsstyrelsens och Naturvårdsverkets pågående utredning vilket vi anser högst olämpligt.

För det andra så motsätter sig Tourpon sameby att Bujmesuoloi pekas ut som LIS-område eftersom det påtagligt skulle försvåra eller rent av omöjliggöra för Tuorpon sameby att bedriva renskötsel i området. Ön Bujmesuoloi är omsluten av två flyttleder som binder ihop samebyns renbetesmarker. I rennärlagen, 23 §, framgår att sameby har rätt att flytta byns renar mellan skilda delar av byns betesområde. Denna rätt ingår i renskötselrätten, vilken är grundlagsskyddad. I miljöbalken 3 kap 5 § framgår att i områden som är av riksintresse för rennärlagen får intrång inte ske om detta påtagligt försvårar rennärlagens bedrivande. Av kommentaren till miljöbalken 3 kap 5 § framgår att vid bedömningen av vilka områden som skall anses vara av riksintresse skall särskilt beaktas närlagens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden inom de olika årstidsmarkerna samt alternativa flyttledsleder.

Kommentar:

Med hänsyn till flera inkomna synpunkter, bland annat ovanstående, om områdets lämplighet som LIS-område tas LIS-område 21 bort.

2.3.2 Kvikkjokk Fjällstation AB

Kvikkjokk Fjällstation AB motsätter sig inrättande av LIS-område Fjällstråket, 13 Kvikkjokk camping. Besöksnärlagens behov av kapacitet har inte utretts och ett sådant motiv till inrättande av LIS-område kan därför inte ligga till grund för inrättandet. Det brister i grundläggande förutsättningar för inrättande av LIS-område. Det skulle riskera en allvarlig negativ inverkan på den känsliga natur- och kulturmiljön i deltat, vilket i förlängningen också kan medföra ett minskat intresse för naturturism i området.

Under samrådsmöte den 12 augusti 2019 framkom att det bärande motivet till inrättandet av LIS-området, som nota bene inte finns upptaget i samrådshandlingen, är att skapa

förutsättningar för inrättandet av en turistanläggning eller ett hotell. Det framkom emellertid också att behovet av rumskapacitet i området inte i någon utsträckning är analyserat. Snarast förefaller teorin om ett sådant behov bygga på allmänna antaganden om en ökad turism till Kvikkjokk som en följd av ett allmänt ökat intresse för friluftsturism i fjällvärlden. Någon inventering av befintlig kapacitet eller belägningsgrad har inte gjorts. Det har inte heller analyserats hur påverkan på natur- och kulturmiljön i detta världsunika tvåflodsdelta till följd av inrättandet av LIS-området kan komma att inverka på områdets attraktionskraft som turistmål.

Rumskapaciteten för tillfälligt boende i Kvikkjokk med omnejd utnyttjas i dagsläget inte fullt ut. Det finns inte underlag som talar för att en ytterligare utspädning av den befintliga kapaciteten är till nytta för näringslivet i området. Tvärt om innebär en sådan utspädning väsentligt försämrade förutsättningar för drift av befintlig logiverksamhet och det är samtidigt knappast troligt att en nyttkommen hotellverksamhet skulle bära sig.

Ett antagande om behov av ytterligare kapacitet i Kvikkjokk kan därför enligt Kvikkjokk Fjällstation AB inte ligga till grund för inrättande av LIS-området.

Brister i grundläggande förutsättningar för inrättande av LIS-område

Det kan också ifrågasättas om LIS-område på den föreslagna platsen uppfyller kriteriet att vara av allmänt ekonomiskt intresse (7 kap. 18 e § 1 miljöbalken). Någon analys som talar för detta är inte redovisad i samrådshandlingen. Enligt Kvikkjokk Fjällstation AB handlar det snarast om att ge förutsättningar för enstaka eller ett litet fåtal enskilda att bedriva näring.

Kvikkjokk Fjällstation AB ifrågasätter vidare starkt om strandområdet, som är beläget i ett världsunikt tvåflodsdelta, kan sägas vara av ett sådant slag att strandskyddets syften att trygga allmänhetens tillgång till strandområden och att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet på land och i vatten fortfarande tillgodoses långsiktigt (7 kap. 18 e § 2 miljöbalken). Deltats känslighet är väl dokumenterad i forskning knuten till Uppsala universitet, som bedrivits under 40 års tid. Den påtänkta strandnära bebyggelsens inverkan på den synnerligen känsliga natur- och kulturmiljön längs deltats ömtåliga strandlinje riskerar att minska områdets attraktionskraft som destination för friluftsturism, vilket alltså i sig riskerar att innebära att det syfte som åsyftas i stället motverkas av förslaget.

Kommentar:

LIS-området är avsett att möjliggöra en utökning av område för camping/besöksnäring. Innan en utökning kan ske ska lämplighet, bebyggelse, avgränsning, naturpåverkan mm prövas i en detaljplaneprocess.

2.3.3 QE Leadership Handelsbolag

QE Leadership Handelsbolag lämnar i sitt yttrande förslag till komplettering av planförslag för att hålla öppet för möjliga företagsetableringar i vår kommun där placering i strandnära områden är viktigt. Med kompletteringen önskas att hålla öppet för en bredare del av näringsutövning anpassat till de trender och prioriteringar vi ser i samhället i stort. Detta

kan exempelvis vara verksamheter med fokus på närproducerad mat, protein, olika bioprodukter där tillgång på vatten är viktigt, etc. etc. Det kan i andra fall vara verksamheter inom "gröna teknologier", hållbarhet, energi och annan näringsutveckling som bidrar till landsbygdsutveckling.

Kommentar:

Jokkmokks kommun anser att det är av stor vikt att värna om utvecklingen av det lokala näringslivet. Motiv till LIS för Jokkmokk kompletteras genom att förtydliga vikten av att möjliggöra olika typer av näringsverksamhet, inte bara besöksnäring.

2.3.4 Bygdebolaget Lapland Vuollerim Welcomes You AB

Bygdebolaget Lapland Vuollerim Welcomes You AB ställer sig bakom ovanstående yttrande från QE Leadership HB.

Kommentar:

Se kommentar gällande yttrande 2.3.3 QE Leadership Handelsbolag.

2.3.5 Ålloluokta Sijdda

Utifrån samtal med flera fastighetsägare i byn Ålloluokta angående ert förslag på ny LIS-plan, vill vi stryka nuvarande områdesförslag och namnet ni satt på det "Ålloluokta södra" för att istället sätta området på södra sidan brofästet som förslag på nytt LIS-område (se karta markerad: 1a). Området är del av fastighet 1:2 och s:1 samt hela fastigheterna 2:17, 2:9, 2:18, 2:19, s:5 (enligt lantmäteriets fastighetsförteckning). Vi vill även förlänga det redan beslutade området från 2014 västerut (se karta markerad: 2: a).

Vårt förslag; 1a är en stor del av byn och har genom tiden kallats Ålloluokta södra. Området är och har alltid varit och är fortsatt en viktig del av byn, vilket hus, jordkällare, andra lämningar samt muntliga skildringar vittnar om. Man hade tex byns kor i ladugårdarna på s:5 över sommaren ända till på 60-talet, dit man dagligen rodde. Innan dämningarna av Luleälven var byn större med slåtterängar ned mot bäcken som då delade byn och man rodde över. Nu är de ängarna under vatten och byn delas av en vik samt sammanlänkas av vägbron. Det finns ett boningshus samt en fritidsstuga och även avstyckade fastigheter för framtida byggnationer där, samt ytterligare mark som kan avstyckas. Med vårt förslag inkluderas hela byn i den nya LIS-planen.

Vi vill även att ert nuvarande förslag på udden (10 Ålloluokta södra i LIS-planhandlingen) ska strykas eftersom vi anser den som olämplig för byggnationer. Mycket är myrmark, sankmark och blockmark. På myren över udden går skoterleden till Maksjonjalme där renskötarna brukar flytta förbi med renarna på våren. På södra kanten av udden rinner även den sista delen av Ållobäcken från sjön ut i viken med öppet vatten hela vintern, som

oas för djur och vårflyttandendes fåglar. Det är också lek område för harr men även ett fantastiskt rekreationsområde.

Istället ger vi förslag att förlänga nuvarande LIS-område som beslutades 2014 rakt västerut. (Se karta markerad 2: a) Området är en del av fastigheterna 2:4 och 2:2.

Området följer strandlinjen ända in i viken plus 100 meter västerut, där den vinklar upp mot berget till rågången mellan 2:2 och s:1 samt sedan följer denna till nuvarande LIS-område.

Våra förslag sker i linje med LIS, där syftet är att ta fram områden där det är lämpligt med ny bebyggelse eller komplettera bebyggelse i strandnära lägen. Vi hoppas att våra synpunkter mottages väl.

Kommentar:

Kommunen avser inte att flytta eller utöka antagna eller föreslagna områden inför granskning och antagande. Det kan eventuellt göras i nästa översyn av LIS-områden. Namnet byts till Ålloluokta västra.

2.4 Samebyar

2.4.1 Jåhkågaska tjiellde

När Jokkmokks kommun antog sin första LIS-plan 2014 skedde det i en bra dialog med samebyn och man tog hänsyn till rennäringen på ett hållbart sätt. För samrådshandling 2019 har samebyn varit med på ett möte (2019-02-12) där vi fick ta del av handlingen som information men ingen möjlighet att påverka innehållet. Samebyn ser i samrådshandlingen områden där man kan öppna upp för bebyggelse i strandnära läge utan någon större negativ påverkan för rennäringen, men även områden där bebyggelse i strandnära läge allvarligt kan vara till skada för rennäringen. Områden där bebyggelse och bebyggelse i strandnära läge påtagligt försvårar för rennäringen bör inte beviljas enligt miljöbalken 3 Kap 5 §:

Mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen eller yrkesfisket eller för vattenbruk skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringarnas bedrivande.

Områden som är av riksintresse för rennäringen eller yrkesfisket skall skyddas mot åtgärder som avses i första stycket.

Samebyns yttrande har gjorts med tanke på hur markerna hänger ihop och där vi anser att områden kan tillstyrkas är det med förutsättningen att områden som vi inte anser lämpliga för bebyggelse enligt LIS-förslaget avslås. Samebyns yttrande innefattar endast de objekt som direkt påverkar samebyns rennäring och inte alla objekt som rymmer de gemensamma vinterbetet (fjällsamebyarna i Jokkmokk har gemensamma vinterbetesmarker nedanför odlingsgränsen). I de områden där vi inte yttrar oss har vi inget övrigt att erinra. Kontakta oss gärna om ni har frågor angående yttrandet eller behöver kompletterande uppgifter.

Stor-Skabram

Stor-Skabram ligger inom samebyns vinterbetesområde nedan odlingsgränsen*. Stor-Skabram påverkas vintertid av omfattande aktiviteter. Sjön ligger nära samhället och fungerar som rekreationsområde för vandring, skidåkning och hundspannskörning. Det finns skoterled och bi/bana på sjön samt en del bebyggelse efter den norra stranden. Denna påverkan gör att renarna gärna håller sig en bit ifrån själva Stor-Skabram. Bebyggelsen skulle i detta fall inte ge någon ytterligare negativ påverkan för samebyns renskötsel än den som redan finns. Samebyn ser inget problem med att öppna upp för bebyggelse vid Stor-Skabram enligt förslaget i LIS-plan.

Det bör understrykas att eftersom påverkan vid Stor-Skabram är så omfattande blir kringliggande omgivningar extra viktiga att hålla så störningsfria som möjligt med tanke på renskötseln. Det gäller bla. Margitberget och Skabramoajvve i söder och sjön Tsagim norr om Stor-Skabram.

Sör-Kierats

Sör-Kierats ligger inom samebyns vinterbetesområde nedan odlingsgränsen*. Vid LIS-planen som antogs 2014 så ströks Kierats-sjöarna ur planen efter samebyns inrådan. Markerna vid Sör-Kierats och västerut mot Brändön är ett område där renarna finner betesro på vintern tack vare att det är i stort sett befriat från bebyggelse och annan störning. Samebyn anser att Sör-Kierats är inte lämplig för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring.

*Odlingsgränsen ligger ca 2 mil väster om Jokkmokks samhälle. Ovan odlingsgränsen har samebyn sina åretruntmarker och nedan odlingsgränsen har samebyn sina vinterbetesmarker som får användas från den 1 oktober till den 30 april varje år.

Kommentar:

LIS-området för Sör-Kierats utgår ur planen eftersom sjön inte omfattas av strandskydd enligt Länsstyrelsens avgränsningsbeslut från 1999. Dispens vid bebyggelse i närhet till sjön behövs därför inte.

Kvikkjokk Camping

Kvikkjokk Camping ligger inom samebyns åretruntmarker. Den markanta ökningen av bebyggelsen inom Kvikkjokk påverkar renskötseln negativt med framförallt en ökad framfart med motorfordon av olika slag. Området Kvikkjokk Camping ligger i en redan befintlig by och ger mindre störning på omgivningen än om området skulle ligga enskilt. Sammantaget ser samebyn att bebyggelsen i detta fall skulle endast ge lindrigare negativ påverkan för samebyns renskötsel. Samebyn anser att Kvikkjokk Camping kan öppnas upp för bebyggelse enligt den föreslagna LIS-planen även om det inte är helt optimalt för rennäringen.

Bakgrund för sträckan Tjåmotis-Njavve

Samebyn har de senaste åren sett en markant och oroande ökning av nybyggda fritidshus inom sträckan. Det gäller både bebyggelse inom befintliga byar men även på tidigare obebyggda områden. Bebyggelse inom befintliga byar har negativ påverkan men dock inte lika stor som den utanför byarna. Det handlar om att renarna behöver viktiga områden utan störning för att beta och ta sig till och från fjälltrakterna. Denna bebyggelse som sker med nya områden som tas i anspråk orsakar allvarlig skada för samebyns renskötsel då renarna får mindre och mindre störningsfria områden.

Till detta skall läggas andra intrång som kontinuerligt sker på renskötselns bekostnad, den kumulativa effekten. I detta område är det främst skogsavverkningen som bidrar till att samebyns renar har allt mindre områden att använda sig av för skydd och föda. Statens Fastighetsverk har avverkat stora arealer långt västerut i anslutning till detta område, men även privata skogsägare och Jokkmokks Allmänning avverkar inom området. Sedan tidigare finns vattenkraften som påverkar området med betydliga markareal som är under vatten och dåliga isar vintertid.

Samebyn anser att det är högst olämpligt med ny bebyggelse i områden ovan odlingsgränsen som är orörda, speciellt de som icke är detaljplanlagda då det får en för stor negativ inverkan på samebyns renskötsel. På grund av den allt mer ökande bebyggelsen av främst fritidshus längs med Lilla Lule älvs övre delar så har omfattningen av trafik längs med bilväg, men främst skotertrafik och andra störningar som följer med ökad mänsklig närvaro börjat ta orimliga proportioner.

Intrånget på rennäringen från alla olika aktörer sammantaget börjar bli ohållbart stort varför samebyn anser att det är olämpligt att tillstyrka nya byggnationer på denna sträcka. Sträckan är mycket viktig avgörande tider på året för samebyn rennäring.

Förklaring av samebyns rennäring Tjåmotis-Njavve

För att ge en förståelse för våra synpunkter i yttrandet så förklarar vi här kortfattat hur samebyns renar använder området Tjåmotis-Njavve.

Jåhkågaska tjiellde är en fjällsameby som flyttar med renarna beroende på årstid. På vintertid är renarna nere i skogslandet och sommartid är renarna i fjällen ända upp mot norska gränsen. Ovan odlingsgränsen sträcker sig samebyns marker efter båda sidor av Lilla Lule älv. Det aktuella området Tjåmotis-Njavve ligger alldeles i anslutning till fjällmassivet Kabla som är både viktigt vår- och höst-land för renarna.

Vår

Våren är en känslig tid för renen då tillgången på vinterbete styr vilket skick den är i och kalvningen är relativt nära för vajorna. På våren tinar de första barfläckarna fram på solbackarna på norra sidan av älven liksom efter Kvikkjokksvägen där dikena är plogade vilket gör det lätt att hitta markväxter

som tinar fram. I mitten av april börjar renarna nå detta fjällnära område efter att ha tillbringat vintern längre österut i skogslandet. En del av samebyns renar flyttas västerut

efter norrsidan av Lilla Lule älv från Björkholmen och uppåt. Andra renar flyttas upp efter södra sidan om älven och kommer via Majvis vidare mot Granudden och förbi Julle och uppåt med sina renar. Det gemensamma för alla är att de ska upp på fjällmassivet Kabla. Renarna flyttas med eller strövar upp själva beroende på flera olika faktorer som t.ex snöförhållanden och betestillgång. Samebyn är relativt smal och det finns inga andra vägar att ta för att behålla renarna inom samebyns marker.

Renarna som kommer på norra sidan tar sig i regel upp på Kabla norr om byn Tjåmotis. Det är en relativt smal passage då det är öppet vatten nere vid Tjåmotisbyn och Jekkauresjön och norrut tar de sig inte förbi Seitevare dammen. Dessa renar bor gärna ett tag runt Tjåmotis och Latta-udden (se objekt 18) innan de far vidare mot fjället.

Renarna som kommer på södra sidan älven (objekt 15 och 17 medför störning) och ska upp på Kabla behöver passera över älven. Det kan de göra efter sträckan strax väster om byn Tjåmotis och upp till byn Njavve. En del av sträckan har öppet vatten och svaga isar speciellt runt byn Njavve. Renarna går över isen på älven och finner i regel bete på norra sidan älven där backarna har tinat fram eller efter bilvägen. Mellan byn Sågudden och Njave, med Tjärko-udden i mitten, passerar de flesta av samebyns renar som kommer från södra sidan, vilket gör området oerhört störningskänsligt (objekt 14,16 och 19). En del renar tar sig också över ovanför Njave byn och passerar älven på sjön Saggat. Renarna vistas denna tid efter hela sträckan Tjåmotis-Njave i kortare eller längre perioder och att öka bebyggelsen efter sträckan skulle påtagligt försvåra för samebyns rennäring.

Höst och höst-vinter

När första snön faller i regel i oktober eller början av november så går en del av samebyns renar ner från Kabla mot lilla Lule älv och betar. Det sker i olika omgångar och i regel går de tillbaka upp på fjället igen. Hela hösten och höst-vintern är det fördel med så lite störning som möjligt för renarna eftersom området Tjåmotis-Njavve samlar upp renar som vi kan ta till skiljningshagen under vintern.

Yttrande objekt 14,15, 16, 17, 18 och 19 Tjåmotis-Njavve

Råvvenjarka Njavve

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Området är i stort sett utan bebyggelse och viktig störningsfri zon för renarna. Österut är byn Njavve nära och västerut är det inte långt till bebyggelse av fritidshusen vid Tjatjusbäcken. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Njavve Södra

Objektet är i nära anslutning till Kabla fjällmassiv. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Njavve Norra

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Tjåmotis Södra

Objektet i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget helt utanför befintlig by. Området är i stort sett utan bebyggelse och en central plats där renarna färdas över älven på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Tjåmotis Norra

Objektet ligger i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget helt utanför befintlig by. Eftersom latta-udden redan har bebyggelse på andra sidan udden så använder renarna denna plats frekvent under hela året. Speciellt på våren är platsen mycket viktigt. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Sågudden

Objektet ligger på norra sidan älven i nära anslutning till Kabla fjällmassiv och är beläget utanför befintlig by. Olyckligtvis för samebyns rennäring har flertalet fritidshus redan byggts öster om byn Sågudden, trots samebyns yttrande om avslag, vilket har medfört mer aktivitet och störning för renarna i området. Det är inte hållbart med ännu mer bebyggelse i detta område enligt LIS-förslaget för då har renarna ingen plats för betesro, speciellt på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring. Se beskrivning i förklaringen ovan.

Granudden

Objektet ligger ovan odlingsgränsen och i de centrala delarna av samebyns åretruntmarker som används frekvent under vinter och tidig vår. Den betydande utvidgningen av byn Granudden som föreslås samt den påverkan som den mänskliga närvaron för med sig med bl.a. ökad användning av motorfordon i området gör att det blir en stor negativ påverkan för rennäringen. Området ända mot byn Granudden används för bete, flytt och för den fria strövningen av renar västerut på våren. Samebyn anser att objektet inte är lämpligt för bebyggelse enligt förslaget i LIS-plan då det får alltför stor negativ påverkan för samebyns rennäring.

Beskrivning av kärnområden m.m. av riksintresse för Jåhkågaska tjiellde

Riksintresse rennäring (kärnområde, strategiska platser och funktionella samband) finns inom Jåhkågaska tjielldes område som LIS-förslaget innefattar (kartor över riksintresse finns

tillgängliga hos samebyn). Förutom kärnområden finns även riksintresse för rastbete och flyttleder inom det föreslagna LIS-området. Det bör dock understrykas att lika viktigt som riksintresse-klassningen är hur markerna används i praktiken. Följande står om riksintressen för kärnområden, som finns med i LIS-förslaget, på samebyns marker:

Pårek - Kabla (k) Pårek - Kabla är Jåhkågasskas största och möjligen viktigaste kärnområde under sommarhalvåret, inom åretruntmarker. Används som sommarbete inom sin norrvästra del, samt vår- och höstbete över hela områden. Området ligger norr om Saggat vattenmagasin, mellan Kvikkjokk i syd-väst och Tjåmotis i syd-öst, samt öster om Tjaktjajaure med sin norra gräns inom Sareks sydligaste utkanter. Området är intensivt kalvmärkningsområde under våren, kalvmärkningsplats under sommaren, slakt- och skiljningsplats under hösten och är dessutom redovisat som brunst- och naturligt uppsamlingsområde. Ett mycket stort antal fasta och temporära renskötseanläggningar finns inom området, som arbets- och beteshagar men också renvaktarstugor, kåtor och samevisten. Anläggningarnas täthet står i relation till områdets intensitet och kärnkarakter. En huvudflyttled passerar genom området medsvåra passager vid Stuur-Tata och Kaskakårå. Betesmöjligheterna är goda med såväl vinter som sommarbetestyper.

Granudden (k) Kärnområde inom åretruntmarker (ovanför odlingsgränsen förfjällbyarna). Området används som vinter och vårbete. Ligger syd-öst om Granudden, mellan Skalka och Maivesjaure. Området har goda vinterbetesförhållandena på sina lavrika barrskogar.

Jokkmokk (k) (gemensamt kärnområde Jåhkågaska tjiellde, Sirges och Tuorpon) Kärnområde under vinterhalvåret, inom gemensamt vinterbetesområde för Jokkmokksbyarna. Område ligger nedanför odlingsgränsen runt Jokkmokk söder om Lilla Luleälven. Disponeras som vinterbetesland av Sirges, Jåhkågasska samt Tuorpon sameby med mycket goda betesmöjligheter tack vare sammanhängande lavrika barrskogar. Området korsas av flera flyttleder mellan årstidsland. Vid Brändön finns Jåhkågasskas skiljnings- och slakthage samt beteshage. Vissa delar av området är redovisat som naturliga uppsamlingsområden.

Kommentar:

MKB kompletteras med samebyns synpunkter. I MKB-avsnittet om kumulativa effekter lyfts konsekvenser för Fjällstråket. Den samlade bedömningen i MKB kompletteras med de redan antagna områdena för att bättre belysa kumulativa effekter för rennäringen.

Stora delar av Jokkmokks kommun omfattas av renskötseområde som ger en rättighet för samebyar att bedriva renskötsel utifrån de bestämmelser som finns i Rennäringslagen och andra lagrum. Områden som har stor betydelse för rennäringen är utpekade som riksintressen och där gäller särskilda hänsyn.

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om rennäring behandlat på en översiktlig nivå och går inte i detalj in på exakta placeringar eller omfattning av ny bebyggelse.

I LIS-områden som är glest bebyggda eller saknar bebyggelse krävs troligen planläggning för nya etableringar. MB 7 kap 18 d§: ” Om prövningen gäller en dispens för att uppföra enstaka en- eller tvåbostadshus med tillhörande komplementbyggnader och andra åtgärder får man i stället beakta om huset eller husen avses att uppföras i anslutning till ett befintligt bostadshus. Lag (2009:532).”

Rennäringen är viktig för kommunen men det är också mycket viktigt att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för att behålla och eventuellt öka befolkningen.

Samråd ska ske med berörd sameby och hänsyn ska tas vid prövning av dispenser och eventuell planläggning.

2.4.2 Tuorpon sameby

Tuorpon sameby har lämnat synpunkter angående förslag om LIS-område Karats-Bujmesuolj.

Av 23 § rennärlagen framgår att sameby har rätt att flytta byns renar mellan skilda delar av byns betesområde. Denna rätt ingår i renskötselrätten, vilken är grundlagsskyddad. Samebyn har två flyttleder som passerar på norra respektive södra sidan av ön, den på södra sidan är en huvudflyttled, dessa flyttleder binder ihop samebyns betesområden. Vilken som används beror på betesförhållanden och tid på året. Renskötseln är till skillnad från många övriga näringar och markanvändare en dynamisk näring vars verksamhet varierar beroende på naturens förutsättningar. Detta medför att man i högre grad påverkas av andra markanvändare.

I västra änden av ön, i direkt anslutning till det föreslagna LIS-området, har samebyn en beteshage. Hela ön används dock till rastbete de gånger som samebyn inte anser det nödvändigt att använda beteshagen, dvs vid kortare stopp och bra betesförhållanden. Ön ligger dessutom i närheten av ett kärnområde inom åretruntmarkerna, som är klassat som riksintresse för rennäringen. Området används med sin största del som vinterbetesland, men även som höstland inom västra delen (Uppavare). Området ligger norr om Karats, mellan Uppavare i väst och Parkijaur i öst. Tack vare goda betesförhållanden och betesro är området redovisat som naturligt uppsamlingsområde (s k trivseliand). Områdets lavrika

barrskogar och torra hedar klassas som mycket gott vinterbete. I miljöbalken 3 kap 5 § framgår att i områden som är av riksintresse för Rennäringen får intrång inte ske om detta påtagligt försvårar rennäringens bedrivande. Av kommentaren till miljöbalken 3 kap 5 § framgår att vid bedömningen av vilka områden som skall anses vara av riksintresse skall särskilt beaktas näringens behov av sammanhängande betesområden och tillgång till alternativa betesområden inom de olika årstidsmarkerna samt alternativa flyttningsleder.

Sammantaget anser vi att om Karats-Bujmesuolj blir utpekad som LIS-område så kommer det att innebära en sådan störning på renskötseln i området att det strider mot lagstiftarens intentioner.

Kommentar:

Med hänsyn till flera inkomna synpunkter, bland annat ovanstående, om områdets lämplighet som LIS-område tas LIS-område 21 bort.

2.4.3 Loukta Mavas sameby

Luokta Mavas samebyns gränsbestämde täcker till den del i Jokkmokk kommun, utöver Arjeplog, Arvidsjaur, Älvsbyn, Piteå och Luleå kommuner. Samebyn har mist ca 25 av sina vinterbetesmarker till samebyarna i Jokkmokks kommun med anledning av Länsstyrelsen/regeringen beslut i ett gränsbestämningens beslut 1996.

I rubricerad LIS planen föreslås att Lill-Varjisträsk (25) norra sidan sjön som ett LIS-området. Området och kringområdet är som det framgår i planförslaget ett samlingsområde för ren och en flytt led.

Lill Varjisträsk som är en direkt översättning samiska är en viktig renbetestrakt för samebyn och har med åren blivit allt viktigare beroende på dels att skogen börjar komma tillbaka beroende på den omfattande skogsbruket i form av kalhyggen som gjordes på 1950-60-talen, dels beroende på det omfattande inasiva Contorta planteringarna nedströms Varjisån mot Varjisträsk inte kan användas som renbete. Samebyn har mot denna bakgrund påbörjat bygga en ny skiljningshande i Kuollejaur som är uppströms Varjisån, ca 5-8 km från Lill-Varjisträsk.

Lill Varjisträsk genomkorsas av två flyttleder i väst-östlig riktning både på själva sjön och norr Lill Varjisträsk.

Området angränsar Arvidsjaur kommun och en motsvarande process rörande LIS-områden pågår inom denna kommun. Akkajaur by som ligger ca 5-6 km från Lill Varjisträsk i sydlig riktning finns med i denna diskussion.

Mot bakgrund av som ovan framförts avstyrker samebyn att objekt 25 Lill Varjisträsk utpekas som LIS-området

Samebyn har yttrat sig i ärendet daterat den 13 september. Den 20 september 2019 hade samebyarna som berörs av RFN området möte med Forsvarsmaterialverket (FMV). I samebyarnas genomgång av omvärldsfaktorer tog Luokta Mavas upp frågan om de

skisserade LIS-området Lill Varjisträsk och informerade FMV om saken. Skälet till detta är att Lill Varjisträsk ligger i nära gränsen till RFN, dvs skjutfältet. I anslutning till skjutfälts gränsen går ett gränsstängsel mellan Udtja och Luokta Mavas samebyar. Passagen mellan Lill Varjisträsk norra sida och gränsstängslet är smal, sett från ett renskötselerspektiv men även i antal km.

Våra erfarenheter tidigare beträffande RFN är att man inte vill ha bebyggelse och större ansamlingar av människor i nära anslutning av skjutfältet av säkerhetsskäl, vilket gäller också samebyarna. Antar i detta sammanhang att FMV också är med i denna process.

Kommentar:

MKB kompletteras med de kumulativa effekter som förts fram i samrådsyttrande.

Stora delar av Jokkmokks kommun omfattas av renskötselområde som ger en rättighet för samebyar att bedriva renskötsel utifrån de bestämmelser som finns i Rennäringslagen och andra lagrum. Områden som har stor betydelse för rennäringen är utpekade som riksintressen och där gäller särskilda hänsyn.

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om rennäring behandlat på en översiktlig nivå och går inte i detalj in på exakta placeringar eller omfattning av ny bebyggelse.

Rennäringen är viktig för kommunen men det är också mycket viktigt att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för att behålla och eventuellt öka befolkningen.

Samråd ska ske med berörd sameby och hänsyn ska tas vid prövning av dispenser och eventuell planläggning.

Kommunen har fått ett kompletterande yttrande från Försvarmakten, ljudnivåerna av buller kommer inte att minska inom överskådlig framtid. Alla plan- och lovärenden remitteras till Försvarmakten.

2.4.4 Slakka skogssameby

Slakka skogssamebys synpunkter berör områdena Järta och Porsiedet. Samebyn beskriver att båda områdena redan idag innebär trånga passager för renskötsel. Slakka skogssameby motsätter sig bebyggelse i båda områdena med hänvisning till de olägenheter detta skulle innebära för renskötseln.

Kommentar:

MKB kompletteras med samebyns synpunkter.

Stora delar av Jokkmokks kommun omfattas av renskötselområde som ger en rättighet för samebyar att bedriva renskötsel utifrån de bestämmelser som finns i Rennäringslagen och andra lagrum. Områden som har stor betydelse för rennäringen är utpekade som riksintressen och där gäller särskilda hänsyn.

I Plan- och bygglagen (2010:900) anges i kapitel 3 vad som gäller för översiktsplanering. Till exempel sägs detta i 3 § angående översiktsplanens innehåll:

”3 § Kommunen ska i översiktsplanen redovisa grunddragen i fråga om den avsedda användningen av mark- och vattenområden för hela kommunen. Grunddragen ska framgå av en karta”

I detta kommuntäckande tematiska tillägg som behandlar LIS-områden enligt 5 § 3, ”sådana områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen som avses i 7 kap. 18 e § första stycket miljöbalken”, är frågor om rennäring behandlat på en översiktlig nivå och går inte i detalj in på exakta placeringar eller omfattning av ny bebyggelse.

Rennäringen är viktig för kommunen men det är också mycket viktigt att kunna erbjuda attraktiva livsmiljöer för att behålla och eventuellt öka befolkningen.

Samråd ska ske med berörd sameby och hänsyn ska tas vid prövning av dispenser och eventuell planläggning.

2.5 Privatpersoner

2.5.1 Privatperson 1

Privatperson 1 föreslår att Haraudden ska pekats ut som ett LIS-område. Haraudden ligger bara 7 km från Jokkmokks samhälle. Ett lagom avstånd till tätorten för arbete. Det är heller inte långt för barnfamiljer att skjutsa barn till olika fritidsaktiviteter. Vi har barnfamiljer här och skolskjuts till barnen. Här finns gott om mark för både permanent- och fritidsboende.

Byn ligger på en udde i Vaikijauresjön, med vatten på båda sidor. Det är nära till fiske med båt och skoter och stora rekreationsmöjligheter finns både sommar- och vintertid.

För byns framtid ser jag gärna att fler boende här, både fast- och fritidsboende. Jag önskar därför att Haraudden också får ingå i er nya LIS-plan.

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.2 Privatperson 2

Privatperson 2 förslår att Kaltesluokta bör pekas ut som LIS-område.

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.3 Privatperson 3

Privatperson 3 föreslår att Kaltesluokta 1:1 bör undantas från strandskyddet och pekas ut som LIS-område. Kaltesluokta 1:1 är bebyggt av flera fritidshus och fler fritidshus är planerade (bygglov finns, tomtavstyckningar pågår).

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.4 Privatperson 4

Härmed begär vi som är delägare till privat ägda fastigheten Kaltesluokta 1:1 att ingå i de områden som berörs av LIS-plan 2019, Landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.5 Privatperson 5

Jag fick höra att framtagandet av LIS planen är i slutfasen. 2016 hade jag samtal med Annie Arnqvist och Magnus Sjöström ang. möjligheten att få uppföra stuga/hus på min fastighet i Tjåmotis närmare vatten än 100m. Tjåmotis är en udde med vatten på ömse sidor. På ena sidan Lilla Luleälv och på andra sidan sjön Jekkaure! Svaret jag då fick att det var svårt pga. strandskydd då det är 100m som gäller. Naturligtvis så anser jag att det är helt oacceptabelt när jag har en gård på dryga 30 000m² och så får mina barn inte skaffa en egen tomt att kunna bebygga. Jag blev uppläst om att LIS projektet skulle starta och att mina önskemål skulle tas med där. Pga. personalomsättning mm så visar det sig att min fastighet och önskemål om att skapa möjlighet att kunna stycka av tomt ej beaktats i LIS planen. Jag önskar därför att möjligheten att kunna stycka av ett par tomter inom min fastighet i byn lyfts in i LIS- planen.

Bifogar karta med de områden som jag i nummerordning vill kunna stycka av tomt inom.

Grov skiss och tänkbara antal tomter. Område 2 och 3 är de områden jag prioriterar högst följt av 1 och 4.

Område 1,2-3 tomter. Odlad mark/skog

Område 2, 1 tomt. Odlad mark

Område 3, 1 tomt. Odlad mark/skog

Område 4, 2 tomter. Skog

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.6 Privatperson 6

Hej!

Från Ålloluokta kommer ett förslag på utökat LIS-område samt synpunkt på namngivning av område.

I bifogad fil finns karta med Ålloluokta södra inritad. Detta område har inte tagits med och vi önskar att även detta område infogas till LIS-område i Jokkmokks kommuns Samrådshandling 2019.

Inom det inritade området finns redan bebyggelse och tomter, samt att det planeras att söka bygglov på området västerut från Ålloluoktavägen. Detta område kallas Ålloluokta södra.

2. I förslaget i Samrådshandlingen Strandskydd och landsbygdsutveckling 2019 över enskilda områden 2019, finns nr 10. Ålloluokta södra, sidan 33. Här bör man byta namn på förslaget till Ålloluokta västra.

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område. Området har bytt namn till Ålloluokta västra.

2.5.7 Privatperson 7

Privatpersoner önskar ersätta mindre bostadshus med större på Forshällan 4:1(1) för att flytta från Luleå till Jokkmokk. Utpekande som LIS-område krävs för att få dispens till detta.

Kommentar:

Kommunen har beslutat att inte lägga till fler områden efter samrådet. Nästa gång en översyn av LIS-områdena görs kan det eventuellt bli aktuellt att ta med föreslaget område.

2.5.8 Privatpersoner 8

KVIKKJOKK CAMPING

Campingen som är belägen nere vid Kvikkjokksdeltat har i förslaget till LIS-planen beskrivits som att den är i drift. Vidare skrivs att området söder om befintlig camping, beläget på fastigheten Kvikkjokk 3:3, möjliggör en utökning av verksamheten inom befintlig byggnadsplan. Utökat LIS-område med förslag för utökning av campingen innefattar även fortsatt markområde utanför gällande detaljplan, beläget på fastigheten Kvikkjokk 3:3.

Campingen i Kvikkjokk är visserligen i drift men drivs av en privat förening som arrenderar campingen i privata syften av Jokkmokks kommun sedan ett antal år tillbaka.

Campingens mark är exproprierad till allmänna ändamål av Jokkmokks kommun från Kvikkjokk 3:3 för 1 kr/kvadratmeter. Ändamålet är i dagsläget inte allmänt då campingen och området sedan lång tid tillbaka inte används som det var tänkt. Campingen fungerar idag som ett småstugeområde där endast medlemmar inom den arrenderande föreningen har möjlighet att få en husvagnsplats. Husvagnarna står uppställda på samma ställe året runt med permanent uppsatta förgårdar och överbyggnader. Vissa av vagnarna har t o m anslutit sig till det kommunala va-nätet. Allt med kommunens goda minne.

Vi fastighetsägare inom Kvikkjokk 3:3 motsätter oss det tänkta LIS-området med syftet att utöka campingen eftersom campingen inte används för allmänna ändamål utan nyttjas för privata ändamål och intressen.

Vi motsätter oss inte att området blir LIS-område men vill att eventuellt utökat LIS-område inom Kvikkjokk 3:3, inom detaljplan och utanför detaljplan, i sådana fall skall avse bostadsändamål/ fritidsbebyggelse.

NJUNJES

Vi motsätter oss inte föreslaget LIS-område vilket även innefattar vår fastighet Njunjes 1:4.

Vid en expanderande turistnäring så måste det finnas möjlighet för bebyggelse för turistiska ändamål men även för bostadsändamål/fritidsbebyggelse. En satsning på turism och service förutsätter att det finns möjlighet för boende också.

Kommentar:

LIS-området i Kvikkjokk är avsett att möjliggöra en utökning av område för camping/besöksnäring. Innan en utökning kan ske ska lämplighet, bebyggelse, avgränsning, naturpåverkan mm prövas i en detaljplaneprocess. Ett utpekad LIS-område ger markägaren ett ytterligare skäl till strandskyddsdispens för den användning som föreslås i planen.

2.5.9 Privatperson 9, inkommit efter samrådstitidens utgång

Undertecknad har tagit del av förslaget till LIS område såsom det föreslås i utredning som återfinns på Jokkmokks kommuns hemsida.

Angående Njavve norra framförs att området har funktion som samlingsområde för rennäringsen. Jåhkågasska sameby har fått medel till och tillstånd att uppföra ett renstängsel för ett antal år sedan i syfte att avstänga området runt Njavve för strövande ren. Detta med anledning att renarna inte ska blandas med Tourpon sameby som gränsar mot Jåhkågasska. Stängslet sträcker sig från Tjatjisbäcken till Vårreluokta och stänger därmed av hela området norr om Njavve. Från det föreslagna LIS området Njavve norra till stängslet är det ca tre kilometer. Samebyn har med andra ord själva bedömt att det inte ska vara ren i området.

Vidare framförs risk för översvämning vid 100-års flöden. Området Njavve norra är kuperat och vissa delar som är strandnära ligger lågt men det är stora områden som är mer högt belägna och väl lämpade för bebyggelse.

Kommentar:

Yttrandet noteras.